

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szavasos betűsor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér

Nyitóléc ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A bankról tárgyalnak.
- Az obstrukció folytatása.
- Rejtélyes okirathamisítás.
- A felsült Björnson.
- A demokrata párt bomlása.
- Aktuális problémák.
- A kolozsvári Wanderblit-nász.
- Zsur-témák.
- Eltűnt urlasszony.
- Száműzött magyar italok.
- Költött regény.
- Téma: Hűtlenség. Írta: Matilde Serac.

A bankról tárgyalnak.

Arad, március 2.

Bőjtű heringnek az udvari bálók, delegációs vigasságok és más farsangi ügyek után maradt a bankkérdés. A mulatozásokhoz szokott, eleven gyerekek nekigyürkőznek a hamvazáshoz: a közgazdasági kérdésekhez. S gyűrött lélekkel, ásító arcizmokkal, komolyságot mutató fásult kedvvel nekiülnek: hát jöjjön az önálló bank. Összeül ezen a héten a bankkérdés bizottsága. Nevezetesen az ilyen parlamenti bizottságok. Állítólag azért küldik ki, hogy az önálló jegybank megcsinálásának módozatait megszabja. Pedig a valóságos célja más. Azokat a módozatokat kell megtalálni, amelyek mellett az önálló bankot nem fogják megcsinálni; csak ép úgy fog látszani, mintha meg akarnak csinálni. A katonai kérdésekben is volt valaha egy hasonló bizottság. A szabad-
elvűpárt kilences bizottsága. Ez azonban

nem fogadkozott és nem gyürkőzött arra, hogy az önálló magyar hadsereget, a magyar vezényszót fogja életre kelteni. A kilences bizottság hosszas, fárasztó munkával azt kutatta, hogy mit lehet a katonai téren a magyar nemzeti álláspont javára megszerezni — s azt programba szedni. Azaz: hogy mit lehetett volna akkor megcsinálni. Azóta a függetlenségi párt került többségre s uralmának egyik eredménye, hogy még a kilences bizottság programját se valósították meg. Schönai hadügyminiszter pedig legutóbb azt a mérés kijelentést tette, hogy neki, a hadügyminiszternek, a „kilences bizottság programjáról nincs hivatalos tudomása.“ Még neki sincs?

Bilinskinék, az Osztrák Magyar Bank kormányzójának van ugyan hivatalos tudomása arról, hogy a bankbizottság Batthyány Tivadar, a haza köz-elnökének vezetése alatt össze fog ülni. Ő bocsátotta a bizottságnak rendelkezésére a hivatalos adatokat, de azért meg van győződve, hogy ezekből nem kovácsolnak éles kardot a közös jegybank ellen. S mennél jobban fogadkoznak, hogy ők semmi egyébről nem fognak tárgyalni, csak az önálló bankról, annál bizonyosabb, hogy a közös banknak építenek évtizedekre szóló bástyákat.

Az a kopott, s immár hatástalan színdarab kezdődik újra, amelyet egyébről is eljátszottak, s amelyet még néhányszor föl fognak eleveníteni. Komoly arccal és ünnepiesen, olyan dolgok tár-

gálásába fognak be, amelyeket a kormány a pártjai nevében rég elintézt, amelyekben rég lekötötte magát. Mindenki tudja, hogy a bankszabadalmat meg fogják újítani, az osztrák magyar bank uralmát újabb tíz, husz esztendőre megszilárdítják, s amikor ez köztudattá érett, amikor az önálló bank legfanatikusabb hívei is fájoan nyugszanak bele a megváltozhatatlanba, akkor a koalíció, a gazdasági különválás sirásója bizottságot küld ki, hogy az önálló magyar bankot alapozza meg.

Hát lássuk a bizottságot. A munkájának eredménye felől tisztában vagyunk, de a mód, ahogyan a nekigyürkőzéstől a biztos megalkuvásig jut, érdekel. Lássuk, mint eszi meg fejedelmi pecsenyének a sós heringet. Minő utakon jön az osztrák-döngetéstől ama „leküzdhetlen kényszerűséghez,“ hogy egyelőre, de csak még egyszer, azonban a legvisszavonhatóanabbul utoljára és aztán soha többé, bucsu-főlépésnek ujtsák meg a közös bank szabadságát.

Látványosságnak érdekes ez, de mégis haszon, okosság nélkül való. A képviselőházban a törvény erejével bíró házszabályt akarnak csinálni a nemzet idejének poeszokolása ellen s azalatt Batthyányékkal ilyen nyilvánvaló értéktelenül fecséreltetik az időt. Bőjtű mulatság lesz ez; csakhogy belőle a koalíció csak a mulatság, míg a bőjtűt, a gazdasági önállóság évtizedekre nyuló bőjtűjét — a nemzet viseli.

Hűtlenség.

Írta: Matilde Serac.

Donna Livia a kályha előtt állott. Még rajta volt a premeskabátja, a fátyol eltakarta arcát és fázó lábát a tűz fényén melengette. Majd a közeig est homályában valami fehérrel pillantott meg maga mellett.
— Ki az? — kérdezte és összereszt.
Én vagyok, Livia, nem kell félned! — felelte nyugodtan a férje.
— Ah! Te vagy az Riccardo? Nem is halottam lépteidet. — A hangja hirtelen lágyan, gyengéden csengett.
— Nem értem, hogy miért nem gyujtanak föl?
— Most jöttem haza a Borheves világból — felelte bágyadtan. — Megnyomta a csengőt. Az inas két ernyős lámpával belépett. Don Riccardo bái öltözetben volt. Fekete nyakendővel és virággal a gomblyukában.
— Elkészültél? — kérdezte Donna Livia.
— Eltévésztem az időt... Még csak hat óra. Van időm.
A kandalló melletti széken kinyújtózkodott, lábait egymásra helyezte.
— Dohányozhatom itt, Livia?
— Természetesen. Keresd meg a cigarettákat; az asztalon lesznek.
— Köszönöm, van nálam.
— Jobb az enyém, Riccardo.
— Kitől kaptad?

— Guido Caracciolo hozta Konstantinápolyból.
Meggyújtotta férjének a cigarettát. A férj hátradőlt székében és dohányzott.
— A klubban tehát hét óraker lesz az ebéd?
— Igen, drága Livia, hét óraker. Csak férfiak jelennek meg. Nagyon unalmas lesz.
— O! Rettenetesen unalmas!
Donna Livia levetette a keztyűjét.
— Ha legalább az asztalnál kedves szomszédaid lennének, Riccardom. Jobban mulatnál.
— Mario Torresparda és Ellippe Venimilia a szomszédaim.
— Ez a Borghese-villa valóságos jéghegy, — morogta a hidegtől remegve és a kályha elé tartotta dermedt kezét.
— Akkor rosszul teszed, ha fölkeresed, — jegyezte meg a férje nyugodtan.
— Jól tudod... a szokások... Ő, rengeteg sok ember volt ott, sok ismeretlen arcot láttam az ismerősök között. A királynőnek fekete bársony kalapján halvány rózsaszínű toll volt. Nem gondolod, hogy a halvány rózsaszín jól állana neked. Riccardo?
— Te neked minden illik, kedvesem!
— Szép felelet! Végül ott találtam Mariát, Klárát, Margitot, Terézt, Viktoriát. Paula jelezte, hogy ma este találkozunk és visszahívtam: „Igen!“ — Eljössz?
— Igen ebéd után.
— Pompás! Sokáig maradtam a Borghese-villában — nem is vettem észre, amikor bees-

tedett; aztán tudom, hogy ma egyedül ebédelek. Te rossz ember! Ott voltam Zsófiánál, a Borghese villa előtt, — ó, ha te tudnád, mennyit végeztem el már ma három óra óta! Szegény Zsófia! A kicsike még mindig fázás és egészen sárga és sovány. Holnap elutaznak vele Tivoliba. Ki tudja, hogy használ-e neki a levegőváltás?
— Federica elkísér! Zsófit?
— Nem, mindennap Tivoliba utazik. Milyen közönyös, kiállhatatlan ember! Még egyetlen éjjel sem virrasztott a fia betegágya mellett, míg Zsófi vizenkét éjszaka maradt ébren.
— Mondják, hogy nem az ő fia — jegyezte meg Riccardo.
— Igaz, mondják. Zsófi nagyon kompromitálta magát Guidóval. Találkoztam vele a Spanyol téren; a szabónőhöz ment. Én is jártam ennél a szabónőnél, a szürke ruhám miatt, melyet egészen elrontott. A ruha olyan, mint a kép: ha egyszer elrontották, nem lehet többé kijavítani. El kell dobni és másikat kell csináltatni.
— Az utóbbi időben nem vagy megelégedve a szabónőddel. Miért nem mégy máshoz? Miért nem hozatod Párisból a ruháidat? Nem értem.
— Igazad van. De bajos a rendelés! Ajánlatok nekem egy céget és küldenek Párisból mintákat, amelyeket aztán nem lehet használni. Mit gondolsz, Juliának zöld ruhát küldtek. Na, meg is siratta. Egy pillanatig nála voltam, hogy megnézzem a ruháját, melyet oly

Az obstrukció folytatása.

A bank-bizottság összeül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy az obstrukció a farsangi szünet után teljes erővel folytatódik. Ilyképen a házszabályrevízió elfogadása egyelőre a jövő kérdése, mert időközben olyan komplikációk is támadhatnak, amelyek kétségessé tehetik a helyzet szanálását.

Mai távirataink:

Az obstrukció.

A képviselőház most farsangi szünetet tart. Legközelebbi ülése csütörtökön lesz, amidőn is folytatni fogják a házszabályrevízió tárgyalását. A háromnapos szünet alatt lesznek a delegáció záró-ülései Bécsben. Ami a házszabályrevíziót illeti, ennek tárgyalása előreláthatólag még hetekig fog tartani. A nemzetiségi képviselők ugyanis csak most kezdik a szónokaikat csatasorba állítani, a horvátok pedig bizonyosan feljönnek küzdeni Wekerle ellen, akit így akarnak arra kényszeríteni, hogy velők végre-valahára megegyezzenek és nekik a kormányt átadja.

A függetlenségi párt programja.

A függetlenségi párt szervező bizottsága csütörtökön délután egyórákor ülést tart, amelyen most már egészen a párt jövőjére szóló program kidolgozásával foglalkozik. A szombati ülés eseményei óta azonban egészen megcsapant ezek iránt a kérdések iránt az érdeklődés a pártban, úgy, hogy akár — el is maradhatna ez az ülés. A programkérdés csak addig volt fontos, amíg zavarok forrásának látszott. Mikor munka lett belőle, azóta senki sem törődik vele.

Összehívják a bankbizottságot.

Egy érdekes terminus lett esedékessé. A magyar képviselőház kiküldött egy bizottságot, hogy az önálló bank kérdését tanulmányozza. A függetlenségi párt *Holló-*

csoportja a kvótaemelés alkalmával szavazatbiztosító cukorkának azt kötötte ki, hogy ha már gazdasági önállóságról szó se essék, akkor legalább az önálló bank felállításához ragaszkodják a függetlenségi párt. Hogy 1910-ben, a bankszabadság lejártakor, meglehet-e csinálni már az önálló bankot, azt kell kiokoskodnia a bizottságnak. Egy ülést már tartott. Két dolgot végzett. Először is megválasztotta *Batthyány* Tivadar grófot elnöknek. Másodszor kisütötte, hogy a bankkérdésről sok mindent összebeszéltek ami kiváló politikusaink, de pozitív tudást oly feltűnő csekélységben árultak el a bizottság tagjai, hogy az elnök hirtelen bezárta az ülést s elhalasztotta a delegációk munkájának befejezte utánra.

Most, mint *Bécsből* jelentik, a bankbizottság elnöke érintkezésbe fog lépni, hogy megbeszélje velük mikor hívassék egybe a bizottság ülésre. Egyelőre nem arról lesz szó, hogy a bizottság érdemleges munkát végezzen, hanem *Holló* Lajos előadása alapján megfogják állapítani a munka-programot.

A bizottságban vezető szerepet játszó személyiségek azt akarják, hogy az egész bankkérdést előbb behatóan *elmeleti vitákban tisztázzák*. A vitákban nemcsak a bizottság tagjai, hanem a bankkérdésben szakértőknek is alkalmat fognak adni, hogy mondják el véleményüket az önálló bankról.

A függetlenségi párt egy része azon nézetben van, hogy a bizottság afelett ne is tárgyaljon, vajjon közös vagy önálló bank előnyösebb-e Magyarországra. Egyszerűen meg kell állapítani, az *önálló bank* berendezési technikájának részleteit. Magától értetődik, hogy a tanácskozások ebben a szűk keretben nem mozoghatnak. Meg kell mindenképp előtt állapítani mi felel meg jobban az ország érdekeinek: a közös, vagy az önálló bank? Ezt a kérdést behatóan keil ismerni, mert enélkül nem lehet az önálló bank felállításának feltételeit sem körvonalozni.

Az osztrák-magyar bank vezetősége elkészítette azokat a *táblázatokat*, amelyek a kérdés megvitatásához szükségesek s a melyeket a kormány a bizottság elé fog terjeszteni. A bizottság mindenekelőtt a táblázatokat fogja tanulmányozni.

Hogy mely napon tartják az első ülést, még nincs meghatározva. Ha az országgyűlés csütörtökön ülésezik, akkor *Batthyány* gróf a tagokkal érintkezni fog a terminus dolgában.

Minthogy a függetlenségi párt intéző bizottsága csütörtökön ülést tart, hogy a felmerült differenciákat elsimítsa, azt befogják várni s így a bizottság körülbelül két hét múlva kezdi meg tárgyalásait.

A tiszti fizetések emelése.

Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután a képviselőház delegációs termében *Barabás* Béla elnöklésével a magyar delegáció tagjai értekezletet tartottak, melyen a magyar és osztrák delegáció közt a tiszti fizetések fölemelése kérdésében támadt konfliktust tárgyalták. Az értekezleten számos delegátus vett részt.

Barabás Béla elnök előadja, hogy az értekezlet tárgya az, hogy állást foglaljon az osztrák delegációban a tisztek fizetésemelésére vonatkozó indítvány tárgyában. Ő eleinte kereken visszautasított minden további tárgyalást, mivel azt törvényellenesnek tartja, de *Aerenthal* külügyminiszter közbenjárására *Fuchs* dr.-ral, az osztrák delegáció elnökével abban egyeztek meg, hogy a magyar delegáció egyszerű és udvarias formában tudomására hozza az osztrák delegációnak, hogy a tisztek fizetésemeléséről szóló javaslatot ők nem tárgyalhatják, ennél fogva közös ülésre szükség nincsen.

Hosszaob vita után az értekezlet *Barabás* álláspontját tette magáévá.

A magyar delegáció tagjai holnap reggel *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel Bécsbe utaznak, ahol délután össze fog ülni az egyeztető bizottság, szerdán délelőtt pedig átveszik az osztrák nunciumot.

türelmetlenül várt. Csaldótt, rettenetesen csaldótt. A ruha világos zé d színű!

Hangosan felkacagott. Letette a kalapját és kibombolta prémeskabáját és leült a másik székre a kánya mellett.

Lecsillapodott idéges beszédessége. Lassan megsimogatta szőke haját. Don Riccardo másik cigarettára gyújtott és mialatt a tűzbe nézett, megszólalt:

— Livia, ma délután három órákor kikocsiztál. Előbb Z ófiához mentél és ott maradtál három óra husz percig. Innen Juliához utaztál, ahol tíz percig maradtál. Negy órára a szabónődhöz érkeztél, a Spanyol-terre és nyomban a kis kapun, amely a Mignenelli-terre vezet, kiosontál. Zart bérkocsiba ültél; a bérkocsi száma 170. Az első emeletre mentél, ahol *Torresparda* egyedül lakik kicsiny lakásában s ott fogadja az előkelő hölgyvilág kitűnősegeit, akik megtisztelve érzik magukat, ha fölkeresheik ott. Az a lakása, hol a barátait és a félvilági hölgyeket fogadja, másutt van. Négy óra tíz perctől öt óra ötven percig voltál nála. A bérkocsi elvitt ismét a Mignenelli-terre. Nem volt aprópénzed, hiszen mindenre nem lehet gondolni. A kocsisnak tíz lírát adtál, gyorsan átmentél a Spanyol-terre, beültél a kocsiába, mely husz perc alatt a *Borghese* villához vitt, ahonnan egyenesen hazajöttél.

Livia a szőnyegre vetette magát és kinyújtotta a karját, mialatt könyörgött.

— Bocssáss meg! Bocssáss meg! Először történt!

— Először! Tudom, *Mario Torresparda* ju-

lius óta udvarol neked, amikor még Livornóban voltál. Holdas este történt. Eleinte tréfának vetted. Levéleket írogattál Svájcából, ahol tartózkodott, Szabinába, ahol laktál; később mindennap írt. Talán ötvenkét, ötvenöt levelet. Mindig választottál. Itt kétszer találkoztatok. November tizenhétedikén és vasárnapokon, huszonhetedikén. Ekkor megígérted, hogy meglátogatod. Kétszer azonban nem tartottad meg a szavadat. A múlt hétfőn és csütörtökön. Ma azután nála voltál — először!

— Ó, Riccardo, Riccardo! — zokogott *Donna Livia*, mint a kis gyermek. — Őj meg inkább de ne mond tovább!

— Nem drágám, nem teszem. Azok a férfiek, akik megölik a feleségüket, Ohnet regényekben és színdarabokban fordulnak elő. Nekem meg van a magam fölfogása a becsületről, amelyet te nem értesz meg. Vért nem ontok. Nem érdemes, kedvesem. Az esküvő előtt és után jó ideig szerettük egymást; azután elhídegültél tőlem, természetesen valaki másért epedtél. Ne beszélj nekem küzdelemről, lelkiismeret-furdalásról, káprázatról, vagy nagy szenvedélyekről. Nem hiszek benne. A szerelem elmulik és az a helyes, hogy így van. Elég sokáig vonzódtál hozzám. Láthatod, nem panaszkodom. És az asszonyok ősi szokásához híven a hűtlenségben, — amelyhez ti, asszonyok hűek maradtok, — *Torrespardát* választottad. Szerettem őt még ma is. Nem fogok veled párbajozni, hogy neked és a tisztelt közönségnek örömet szerezzek. Elcsábított? Nem, tehát nem tette. Mindig az asszony a csábító és a férfi követi. Mit vétett *Mario Torresparda*? Semmit. Talált

egy asszonyt, aki kacérkodott vele, lépre ment, — szerelmes lett. Sajnálom őt. A férjes asszony szeretőjének nem kellemes a helyzete, nagyon unalmas állás.

— Ó, mennyire igazad van, ha megvetsz! — zokogta Livia.

— Nem drágám. Egyáltalán nem törődöm veled... Bizonyítékokat szerezttem a hűtlenségről, hogy megtudjam a valót. A jövőben kedved szerint cselekedhetel, meg sem kísérem, hogy meggyőződést szerezzek róla. Csak megmondom, hogy *Mario Torresparda* komolyan megszeretett és nem volna helyes, ha most összevesznél vele. Isten veled! Hét óra van. Megyek a klubba. Jó étvágyat!

— Hát nem akarsz megbocsátani soha? — kiáltott föl Livia és belekapaszkodott mind a két karjával.

— Miért bocsátanék meg? Felesleges. Szabály az, hogy nekünk férfiaknak nincs igazunk, ha komolyan foglalkozunk veletek és feleségül veszünk benneteket. Ha udvariatlanság ez, bocsánatot kérek. Megyek, mert hét óra van. Majd onnan értekd jövök *Tauliához*. Jó estét!

— Az ebédet föltálaták, — jelentette a belépő inas.

Donna Livia ott ült a szőnyegen s belebámult a hamvadó parázamba. Amikor a férje eltávozott, önkéntelenül összehasonlítást tett a két férfi között és elgondolta:

— Mégis sikesebb *Don Riccardo*, a férjem, mint *Mario Torresparda*, a szeretőm.

és valószínűleg még aznap délután berekesztik az ideai delegációt.

A következő delegáció valószínűleg ez év szeptember havában Budapesten lesz.

Rejtélyes okirathamisítás.

Aknamunka egy művészársaság ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

A fővárosi rendőrség erősen nyomoz egy szenzációs bűnyben, amely a fővárosi művészkörököt már napok óta izgalomban tartja. Tegnapelőtt ugyanis megjelent a főkapitányságon *Benczur Gyula* és *Pékáry Ferenc* főkapitányhelyettesnél, mint a bűnyügyi osztály vezetőjénél a következő feljelentést tette:

— A Magyar Képzőművészeti Társulat levélpapírosán a minap egy beadványt intéztek *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszterhez és *Molnár Viktor* dr. államtitkárhoz. A beadványon, amelyben a M. I. É. N. K. művészegyesület működésének a beszüntetését kéri, az én aláírásom is szerepel. *Hasonló okiratot soha alá nem írtam, az aláírásom tehát hamisítvány.* Kérem a hamisítót kinyomoztatni és ellene okmányhamisítás miatt megindítani az eljárást.

A főkapitányhelyettes az ügyet azonnal kitesztotta a detektív-testületnek, amely haladéktalanul megindította a nyomozást. Eddig a következőket sikerült megállapítaniuk:

A beadványokat, úgy *Apponyi* és *Andrássy*, valamint *Molnár* államtitkár is, a lakásukon kapták kézhez. A leveleket a Budapest 4. számú postahivatalnál, a főpostán adták fel. Valamennyin *Benczur Gyula* aláírása szerepelt. A beadványok élesen eltértek a M. I. É. N. K. működését, bírálat tárgyává teszik a magyar festőművészet mai állapotát és hivatkozva a M. I. É. N. K. szabadszellemtű irányára, követelik a szerintök káros hatású egyesület felfüggesztését.

A M. I. É. N. K. — a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre, — nemrég alakult. Néhány festőművész, többnyire a fiatal gárda tagjai, egyesültek, hogy szakítva a régi iskolák hagyományaival, új nyomokon, új csapásokon haladjanak. Természetes, hogy mint minden reformnak, ennek is vannak ellenségei. Az ismeretlen feljelentőt bizonyára ezeknek a sorában kell keresni s ott keresi a rendőrség is.

Fővárosi tudósítónk járt *Benczur Gyula*-nál, aki az esetről a következőket mondta:

— A M. I. É. N. K.-nek természetesen jogában áll, hogy külön csoportot alkosson, mint minden művész irány képviselőinek az egész világon, s így nekem se lehet ez ellen kifogásom. Az már azonban más lapra tartozik, hogy egy másik csoport helyesli-e ezt, de szabad művészeti vállalkozás beszüntetését követelni, abszurd dolog. S erre a célra egy ismeretlen valaki felhasználta a nevemet, bírálat tárgyává tette a M. I. É. N. K. működését, könyörtelenül eltérte az egész irányt és festőművésztünk mai állapotát. A legérdekesebb az egész dologban, hogy a beadvány szerzője nekem is küldött egy másolatot s ép ezért eleinte az egészet csupán rossz tréfának tartottam, de most, hogy komoly a dolog, az ismeretlen ur ellen feljelentést tettem a rendőrségen. Bizonyára azért használta fel az én nevemet, mert köztudomású, hogy nem vagyok hűve az új vállalkozásnak. Már a levél botrányos hangja is bizonyítja, mennyire ártatlan vagyok az egész dologban, mert én soha sem mernék felettes hatással ilyen stílusban levelezni.

Ernst Lajos, a Nemzeti Szalon igazgatója és *Déry Béla* titkár az egész ügyet éretlen, gyerekes csínynek minősítik, s véleményük szerint két eshetőség lehetséges.

— Vagy valami épséggel nem hivatott, tulbuzgó egyén műve, ki a Képzőművészeti Társulat nevében neveltséges kritikát gyakorolva, ezt diszkreditálni akarta, s így kétes értékű reklámot óhajtott csapni a M. I. É. N. K.-nek, vagy talán egy elkeseredett ifjú óriás az értelmi szerző, ki ily módon akarta mestereit neveltségesé tenni. Egyáltalán nem vehető komolyan, s a műértők körében nem sok vizet fog zavarni.

Ugyaníly értelemben nyilatkoztak *Szinnyei-Merse Pál* és *Fényes Adolf* is, mint a M. I. É. N. K. tagjai és elsősorban érdekelt felek, csupán *Szinnyei-Merse* tette még hozzá:

— Nem valami zöld ifjone intrikája, hanem valószínűleg egy konkurens intézmény bontó emberének a mesterkedése.

A rendőrség különben már *nyomon is van* és egy-két nap múlva a kezét között lesz a tettes.

A felsült Björnson.

Tréfa a költő rovására.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Furcsa tréfa foglalkoztatja egy hamburgi lap értesítése szerint a bécsi és budapesti beavatott köröket. A tréfát *Björnson* Björnstjerne-nével, a híres norvég költővel szemben engedte meg magának valaki és alaposan blamáta a nagy magyarfalót.

Néhány héttel ezelőtt a bécsi *Zeit* című lap szerkesztőse levelet kapott Björnsontól, aki állandóan felkeresi írásaival az osztrák napilapokat és folyóiratokat. A beküldött cikk *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter ellen irányult és a miniszternek legujabb kegyetlen rendelete miatt panaszkodik. Hosszasan leírja azt az ógörög egyetemet, amely a magyar fővárostól néhány kilométerre fekvő, tizenöt ezer lakosú városban áll fenn és amelynek értékes, nagyszámú ógörög unikumot tartalmazó könyvtára van.

Apponyi, mint Björnson írja, hallgatva féltelen gyűlöletére, megtiltotta az egyetemen az ógörög nyelv tanítását, egyúttal pedig konfiskálta az egész pompás könyvtárat. A cikk azután lehetetlen nevű politikusokat nevez meg, akik konferenciát tartottak a miniszter e barbár intézkedése ellen. A város neve, valamint az ügyben szereplő politikusok nevei természetesen költöttek és az egész cikk tartalmában egy betű valóság sincsen.

A *Zeit* szerkesztőse *Apponyi*-ra való tekintettel, mielőtt közölte volna, a cikket Budapestre küldötte, hogy az abban foglaltakra nézve a lap egy bizalmas embere információkat szerezzen. Ez az első tekintetre látta, hogy *Björnson* egy rossz tréfának ült fel, mert a cikk elejétől-végig valótlán és a kéziratot megmutatta *Apponyi*-nak.

A miniszter számára ezzel igen kedvező alkalom kínálkozott arra, hogy Björnson-t, aki tulzott hiszékenységgel nemrég a magyar nemzetiségek legképtelenebb vádjainak lett a külföldi sajtóban szószólójává, most megszégyenítse azért, hogy a cikk közlésételét kérje. *Apponyi* azonban kijelentette, hogy nem akarja az agg költőt neveltségesé tenni és kérte, hogy a cikk semminemű formában se kerüljön nyilvánosságra. A *Zeit* szerkesztőse engedett is a miniszter óhajlásának, de a furcsa tartalmu

cikk története a politikai körökben élénk szóbeszéd tárgyát képezte.

Ugyilászik hasonló alaposítást tanúsított Björnson egyéb magyarellenes cikkel megírásánál is, amelyek szintén hamisnak a valótlan állítások tömegétől és a kellő értékre redukálják az elaggott költő támadásait.

A demokrata párt bomlása.

Vázsonyi az adóemeléssel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

A fővárosi demokrata pártban tudvalevőleg nagy küzdelem folyik az adóemelés ügyében. A párt egy része ugyanis nem ért egyet a párt vezérének, *Vázsonyi* Vilmosnak álláspontjával, amely szerint a községi adó felemelése csak a száz koronánál nagyobb átlami adót fizetőknél kezdődjék. A párti intéző bizottsága, míg *Vázsonyi* külföldön járt, az ellentétek kiéleltetésének elhárítására kimondotta, hogy az adókérdést nem tekintik pártkérdésnek. Időközben azonban hazajött *Vázsonyi* és szombat este a hatodik kerületi demokratákat értekezletre hívta össze, amelyen kijelentette, hogy ragaszkodik a javaslatához és azt indítványozta, hogy a javaslatot pártkérdésnek minősítsék és a párt követelje tagjaitól annak megszavazását. A pártértekezlet az ügyben kedden lesz és tekintélyes számu kilépés várható.

Egy hírlapíró előtt *Vázsonyi* Vilmos érdekes nyilatkozatot tett, amelyben megvilágítja álláspontját e kérdésben.

— A községi demokrata pártban nem meglepetés az adóemelés gondolata. Mikor ez a kérdés felmerült, nyomban állást foglaltam, kijelentvén, hogy csak a szegényadó formájában fogadom el, vagyis, hogy a szegénysorsu lakosság mentesüljön. A szegényadót úgy kontemplálom, hogy akiknek állami adója nem haladja meg a száz koronát, vagyis a lakosság hetvenegy százalékát kivagyjuk az adóemelés alól. A felemelt adók alól mentesek maradnának a munkások, kisparosok, magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak, a kisebb kereskedők és a szegényebb sorsu lateinerek. Az adóemelés e módját a főváros polgármestere is helyeselte.

E kérdésben hetekig a legnagyobb egyetértés uralkodott, csak mikor külföldről hazajöttem, akkor láttam meglepetve, hogy a párt kebelében az adómentesítés ellen agitáltak. Hallottam arról a képtelenségről, hogy ilyen fontos, életbe vágó kérdést nyílt kérdésnek akartnak hagyni. Ezzel az áramlattal szemben törhetlenül ragaszkodom elfoglalt álláspontomhoz. A demokrata párt programja a községi adózás terén létminimumot és progressziót kíván. Nyílt elárulása volna a programnak, ha a progressziónak e szerény formáját elvetnénk. Egy olyan párt, amely nem segít a szegényebb sorsu polgárságon, nem nevezheti magát demokratának. Ilyen pártnak én tagja nem lehetnék, mert én nem vagyok koalíciós erkölcsű ember. Nekem nincs többféle programom, egyik az ellenzéki korszak számára és a másik arra az időre, amikor a többséghez tartozom. A városi többségnek csak addig óhajtok tagja maradni, amíg annak segítségével a párt programját megvalósíthatom.

Ha szarnokságról beszélnék, — mert elvi kérdésekben hajthatatlan vagyok — erre azt felelem, hogy elveim szarnokoskodnak felettem. Arra a kérdésre tehát, lesz-e pártbomlás, nem felelhetek egyebet, mint azt, hogy ez teljesen

a községi demokrata párttól függ. Mi nem engedhetünk elveinkből. Ha a pártban vannak olyanok, akik aktív politikát akarnak csinálni, csinálják ezt másokkal, de ne a mi felelősségünkre.

A kolozsvári Wanderbilt-nász.

Egy veszedelmes szélhámosnő leleplezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

A szélhámosságok terén — ugyszólván — már teljes a női emancipáció. A gonosztevők kevésbé élőtételesek, mint a becsületes emberek s az ő körükben a nő ép úgy „érvényesülhet”, ha az elvetemültség szükséges fokát elérte, akár csak a férfi. Ennek eklatáns példája az aiábbi eset, melynek utolsó fejevonása tegnap játszódott le a rendőrségen, Rimóczi kolozsvári rendőrkapitány hivatalos szobájában.

Ezelőtt pár nappal egy jól öltözött, közép-termetű és középkorú hölgy állított be egyik tisztességes kolozsvári polgári családhoz, azzal, hogy a család feltűnően szép leányának, egy dögsgazdag szabolcsmegyei fiatal ember nevében házassági ajánlatot tegyen. Előadta, hogy özv. Hajdunénak, leánynéven *Leveleky* Erzsébetnek hívják s tagja a szabolcsmegyei *Leveleky* családnak, a mely a leggazdagabbak egyike a vármegyében.

Öccse, *Leveleky* László nyiregyházi földbirtokos és bankhivatalnok megbízásából jött — úgy mondotta. Öccse ugyanis pár héttel ezelőtt *Kolozsvárt* átutaztatában látta a leányt s ez annyira megtetszett neki, hogy feleségül akarja venni s ő Hajdunét kérte meg, hogy a leány iránt érdeklődjék, családjával megismerkedjék, szóval információkat szerezzen.

Természetes, hogy ezek után Hajdunét, ki nagyon értett ahhoz, hogy maga iránt bizalmat keltsen, tejbé vajba fűrésztölték s mérsékelten ellátták minden jóval. Egy napon aztán kijelentette a hölgy, hogy szerzett benyomással a legjobbak s erről telefonon értesíti a Nyiregyházán tartózkodó ifj. *Levelekyt*. Majd később beszámolt a beszélgetés eredményéről s örömmel újságolta, hogy *Leveleky* László *Kolozsvárra* jön, hogy a leány kezét megkérje.

Am a véglegény nem jött meg, sem az egyik, sem a másik nap, sőt egyáltalában nem akart megérkezni, annak dacára, hogy Hajduné állítása szerint, mind sűrűbben vette igénybe a nyiregyházi telefont. A család végre is türelmetlenkedni, majd érdeklődni kezdett a *Leveleky* család iránt. Csakhamar megtudta, hogy Szabolcsmegyében tényleg van egy *Leveleky*-család s hogy ez tényleg milliók fölött rendelkezik. Erre aztán egyik ismerősükhöz fordultak tanácsért, mert különösnek találták, hogy a milliomos *Leveleky* a nagy jólétre egyáltalán nem valló Hajduné révén akar a leánynyal megismerkedni.

A tanács radikális volt. Sürgönyt menesztettek egyik előkelő nyiregyházi ügyvédhez, ösmerie özv. Hajdunét, *Leveleky* leányes van-e Nyiregyházán olyan *Leveleky*, aki *Kolozsvárról* szándékszik nősülni. A sürgönyre a következő, ugyancsak sürgönyi válasz érkezett:

Kérdezett szélhámos, *Leveleky* bankhivatalnok koholt. Itteni rendőrség kérdezettben Grün Lina nyiregyházi illetőségű, ilyenekért többször büntetett csalónőt megállapította.

A tisztos „*Leveleky*” hölgy azonban már nem várta be ezt a sürgönyt. Észrevette ugyanis, hogy viselkedése gyanusnak kezd fel-

tünni, megneszelte azt is, hogy kiléte után megindult az intim nyomozás s a midőn egyik *Wesselényi*-utcai kereskedő erőlyesen kérdőre vonta, méltatlankodva és élénken tiltakozva a bántó föltevés ellen — keréket oldott.

Ma a család *Kolozsvárról* keelve a következő levelet kapta:

1908. II/27.

Tisztelt Kisasszony!

Köszönöm a hozzám való szivességét; úgy magának, mint az anyjának, s mindazoknak, a kik az én jó indulatu szivemet megbántották.

Hanem azért kérem érdeklődjön irántam és a családom felől, és ha meg tudja hogy mivel volt dolga, akkor sirjen s különben is majd más uton fog az öcsém elégtételt szerezni. Nem tudtam úgy elutazni hogy szivességüket meg ne köszönjem. Maradok

H. L.

Csak hogy ez a levél már a fenti távirat után érkezett s a család tisztában volt azzal, hogy szélhámosnal volt dolga. Mit akart voltaképpen, mi volt a szándéka, azt majd a rendőrség feladata lesz kideríteni, ahol a család ma megtette a följelentést.

Érdekes, hogy özv. Hajduné állás Grün Lina más mesével még két más előkelő kolozsvári családhoz is befurakodott. A jeles hölgy itt már nem az öccse, hanem a tulajdon édes mérnök fia számára keresett pártit s kapott is — kitűnő ellátást . . .

Aktuális problémák.

*

Mantegazza — és a nők.

Arad, március 2.

A mindig aktuális nők holnap Aradon még aktuálisabbak lesznek. Madame *Russel* ismét a nők szülési sztrájkja mellett, *Bédi-Schwimmer* Róza Aradra jön a feminizmus zászlójával s *Mantegazza* könyve tegnap jelent meg. A nagy atropologusnak megvan a maga szempontjai a nőkérdésben s ezért, ahogy ő akarja a nőkérdést megoldani, annyira érdekes és egyéni, hogy *Schwimmer* Róza felolvasása előtt feltétlenül elmondjuk.

„*Korom asszonyai*” a könyv címe s egy sereg asszonytípus vonul el az olvasó előtt, akikből a *modern* asszony jellemrajza rakódik össze.

Hűségesen festi az asszonyt, úgy amint ő látta őket és ahogy megismerte. A legalacsonyabb fokon állót ép úgy, mint a társadalmi szervezet legfelsőbb magaslatain fénylőt. Nem fotografálta őket, hanem portrékat rajzol róluk.

A proletárnő, a polgári asszony és magasrangú dáma: a három típus, akikből a jövő asszonya ki fog fejlődni. A „*virágregék*” szerzője úgy látja, hogy mindháromnak egyazon hibája és baja van s ebből a bajból ki kell gyógyulniuk. A proletárnőnek nincs mit ennie és sokat kell dolgoznia. A nyomor megrövidíti életét, prostituálja és kinnozza őt. Itt csak az igazságos vagyoneloszlódás segíthet, amely kenyérhez, erkölcsösséghez és életörömhöz juttatja. Most csak igavonó állat, egy sivár mechanizmusnak a keréke. Emberré kell lennie.

A polgári asszony elpusztul a sok teljesíttlen kívánság között. Kinnozza magát. Mert mindig olyan akar lenni, amilyen nem lehet. Nem olyan egészséges, mint amilyen lehetne s nincs annyi műveltsége, mint a mennyire számot tarthatna. Akarata van, de nincs képessége. Kielégítetlen vágyakból él. Töri magát csak azért, hogy magasrangú

dáma legyen vagy levalább annak látszások. Örökké elégedetlen, krónikus betegsége az önmaga és mások ámitása. Komoly és őszinte emberré kell válnia.

Az előkelő világ hölgyét a következőképp jellemzi a nők barátja: Az előkelő hölgy beteg. Hiu, tétlen és unatkozik, valóságos fényűzési cikk. Oly műveltnék kellene lennie, hogy a tollnak, az esetnek és vésőnek legyen a jövőben a mestere; ha pedig a természet megtagadná ezt tőle, akkor a jövő társadalmában neki kell átvennie a filantropikus működés vezetését, a szociális bajok megoldását. Ezt ma csak tökéletlenül, álhatatlanul és majdnem mindig csak hiúságból teszi, de nincs arról meggyőződve, hogy egy nagy és emberi kötelességet teljesít.

Ezek a tollrajzok, melyeket *Mantegazza* odavet, nem árulják el a nagy elbeszélő művészt, mint amilyenek többi művében mutatkozik. Könyve nem művészi munka, hanem *dokumentum* akar lenni, mondja az illusztrációs író. És ennek a feladatának teljesen megfelel.

Hogy az utódok, akik néhány századmulva egy felfedezett példányban majd ezeket az okmányokat olvassák, irigylésre méltóbbak lesznek-e mint a mi korunk asszonyai, az más kérdés. A késői korok hölgyeiben ép úgy megfogják találni az erőnyeket és a hibákat, mint gyenge kortársainkban s az erkölcsbíró ép úgy fogja őket imádni, mint ahogy ezt *Mantegazza* teszi.

„Én nem vagyok feminista, de imádom a nőt, aki énemnek fele, akár anya, akár menyasszony, vagy leány és testvér a neve. Ha csak egy napig, de ha csak egy óráig vagyok is egyedül, szemerködve és bártortalan tekintek magam körül és keresem a magam másik felét, akit elvesztettem.”

A nőkérdés megoldásában is bizonyára egyet érthet vele mindenki. Az emberi léleknek ez az alapos ismerője nem követi azokat, akik azonnal, ötletszerűen, a sturm és drang érzelmeivel s nem a *természetes fejlődés útján* keresik a megoldást.

„A jövő asszonya nem születik meg úgy, mint ahogy *Minerva* ugrott ki *Jupiter* tejéből, nem alkothatja meg őt egyetlenegy parlamenti törvény, hanem fokozatosan alakul ki az igazság megismeréséből, lassu fejlődéssel s a fizikai, erkölcsi és intellektuális természetének teljes felismeréséből. Ebben az örvendős korban a szegény asszonynak több kenyere lesz, a polgárnőt észintébben nevelik és nagyobb lesz a szabadsága is. A magasrangú dáma műveltsége magasabb lesz s nem ismeri majd — a neuraszténált.”

Prófétává válik a nőnek, midőn a jövő asszonyát festi és soha szebb szavakkal nem jellemezték a nő bűbajos lényét, mint *Mantegazza* azt teszi.

„Az érzelmeik kiapadhatatlan tüze, a szivnek számtalan fényoldala, minden báj teszi majd az asszonyt asszonnyá; asszonnyá tetőtől-talpig. Amilyen lesz a vére és belsője, olyan lesz érzelmeiben, a gondolat minden mozdulatában, a szenvedélyek minden viharában. Benne lesz ugyan a férfi szivóssága, az akarat és tetterő, de ezek az erők a szivből fognak fakadni, soha vagy csak nagy ritkán a dicsvágyból. Ha merészen jelenik is meg, de rajta lesz a bájosság zománca, mert a tettereje is szenvedélyes lesz, kitartása tüzelni fog; szóval nem lesz, más mint költészet és lelkesedés, szeretni fogja a szépet, de azért mert az jó is, s a felebaráti szeretet kedvéért még a szépek imádatát is mérsékelni fogja.”

Milyen más perspektíva, mint amit a francia Russel asszony az anyaság ellen sztrájkoló nőről rajzolt Hlába, a nőknek nem a nők a legjobb barátjaik.

„Ha azt látom, hogy valaki iskolamesteri nagyképpel vagy gunyos mosolylyal rosszat mond a nőkről, vagy lebecsüli őket, akkor a legmélyebb sajnálat fog el az ilyen emberrel szemben. Vagy nem ismerte az anyját, homlokára soha sem nyomott a nővére csókot, s jkai nem égtek tüzben a szeretője ajkának érintésétől. Szegénynek bizonyára sok asszonnyal volt viszonya, de bizonyára nem szerette őt soha — egy nő. Mivé lenne az emberi szellem minden dicsősége azon virágok nélkül, a melyeket a nő fon fejünk köré? Mivé lenne a család a feleség áldása nélkül, mivé az élet csókjai nélkül? Ugy érzem, mintha az egoizmus jégheideg levegőjének borzalmassága érintene, ha egy olyan társaságra gondolok, mely csupán férfiakból áll s a melynek közepette jéggé fagyánk. Ugy érzem, hogy redőkbe szorul a homlokom, mintha az idegzetem remegne, hallva egy unalmas, termékellen és rejtenelesen terhes mechanizmusnak egyhangu tik takját.“

Hölgyeim! Válasszanak! melyik jövődő szebb?

Madame Russel, vagy Mantegazzás?

Tr

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi Máv. altiszlikörnek vasárnap esti táncmulatsága varekozason feült sikerült. Az erkölcsi sikert az anyagi siker is betetőzte. A táncmulatságon több notabilitás jelent meg: Sztankovics Miklós üzletvezető, Varjassy Lajos polgármester, Löcs Rezső tanácsosok, Fetter Géza főfelügyelő, Reicher Károly főmérnök, továbbá Steingasser Ármán és Farkas Ernő felügyelők, Banovits József dr. titkár, Zerkovitz Rudolf, Vajda János és számos államvasuti tisztviselő. A kitűnően sikerült táncmulatságon, amely a kora reggeli órákig tartott, a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Sztankovics Miklósné, Deutsch Adolfné, Zerkovitz Rudolfné, Bancvics titkárné, Pataki Jánosné, Balázs N. né (Piski), Péterfi Pálné, Bayer Sándorné, Békés Ferenéné, Fehér Imréné, Hajas Illésné, Farsang Pálné, Gurni Gusztávné, Virányi Jánosné, Juhász Ferenéné, Darabos Imréné, Erdélyi Ferenéné, Ofranszky Lajosné, Balogh Mihályné, Sifrik Sámue né, Lénárt Józsefné, Brunner Jánosné, Batta Lajosné, Rózsa Györgyné, Sillingné (Piski), Náda Józsefné, Till Ignácné, Belezna Józsefné, özv. Dezső Istvánné, Szücs Györgyné, Tóth Károlyné, Kovács Jánosné, Krupa Károlyné, Klein Simenné, Hanacsok Béláné, Fabian Sándorné, Teleki Gyuláné, Schaffer Józsefné, Mayerhoffer Adolfné, Strung Fülöpné, Bodnár Miklósné, Nagy Sándorné, Nucz Jánosné, Zambori Józsefné, Darabos Józsefné, Teleki Miklósné, Szabó Józsefné, Fekete Károlyné, Havas Mórné, Vajda Jánosné, Kiss Lajosné, Scheid Sándorné, Magyar Alajosné, Farsang Pálné, özv. Fried Sándorné, Kovács Béláné, Bíró Tamásné, özv. Neuman Istvánné, Tóth Istvánné, D. Szabó Mihályné, Földes Józsefné, Kiss Lajosné, Sipos Istvánné, Marosi Pálné (Orosháza), özv. Farkas Józsefné, Fargó Andrásné, Sporni Ferenéné, Riedl Ödönné, Schill Jánosné, Borhegyi Károlyné.

Lednyok: Muszka Manci és Gizi, Scheid Henriette, Erdélyi Juliska, Weisz Terus, Lénárt Margit, Bayer Margit, Békési nővérek, Radocsányi Ella, Fekete Ilonka (Füzesgyarmat), Tóth Annuska, Dicső Margit, Krupa Katica, Hanacsok Nelli, Teleki Erzsike, Bodnár nővérek, Szalner Nusika, Nucz Ilonka, Nagy Ilonka, Kreisz nővérek, Steiner Katica, Steiner Juliska, Darabos nővérek, Havas nővérek, Fodor Erzsike, Friedrich Ilonka, Kiss Etelka (Szegvár), Farsang Mariska, Kovács Annuska, Neuman Rózi, Bíró Erzsike (Szászváros), Neuman Gizike, Fóth Rezső, D. Szabó Terike, Jakó Erzsike, Tarbos Irénke, Návrádi Etelka, Baza Anna, Nicoll Gizella, Schill Juliska, Blaha Juliska.

(=) A mézárosok és bentesek vasárnap esti táncmulatsága kitűnően sikerült. A meg-

jelentek között volt Müller Károly országgyűlési képviselő is. A mulatság mindvégig kitűnő hangulatban folyt le.

(=) Az újszentannai uri dalárda múlt hó 29-ikén este a Zimmermann-féle vendéglő nagytermében, Gyurkovics András jónévű aradi cépanybandájának közreműködése mellett, jól sikerült táncestélyt rendezett. A táncot hangverseny előzte meg, melynek keretében a dalárda adott elő nagy sikerrel dalokat és egy vonósnégyes előadása szórakoztatta az egész megyéből nagy számban összegyűlt előkelő közönséget. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte, melyben az első négyest 80 pár táncolta.

Kitiltott regény.

★

Megírtuk, hogy az úvidéki rendőrség a „Götzendämmerung” című német nyelvű regényt elkebezta, mert a magyar nemzetet és a magyar állam egységét támadja meg. A névtelenül megjelent regény szerzője, mint ez utólag kitűnt, Müller Guttenbrunn Ádám bécsi író. A regény iránymunka s nincs művészi értéke. A bánáti németség akarja az állítólagos elnyomatással szemben védelmébe venni, de persze, hogy a viszonyok teljes ismerete nélkül. A kerete a cselekménynek egyszerű, a jellemrajzok teljesen értéktelenek, ponyvaszerű feldolgozásban, pongyola írásmódban.

Felültesen, minden elmélyedés nélkül vannak beállítva a közelmúlt politikai eseményei.

A cselekmény központjában állanak azok az események, amelyek a Fejérváry kormány idejében játszódtak le s mikor a mai kormány kialakult.

Az átlátszó álarok alatt politikai személységekre ismerünk a regény alakjaiban. Gömörv Géza megfelel Fejérvárynak, Dezsőffy József dr. Kristóffy altergója és Boldog dr. nem más mint Polónyi Géza portrailja. Schönberger Róznak is jut szerep. Bárdy Nelly néven játszik össze Boldoggal s a volt igazságügyminiszter machirációt fel sem dolgozta, hanem egyszerűen leírta s ezek a dolgok mégis úgy hatnak, mintha a legraffináltabb ponyvairó eszelte volna ki azokat. Az író azonban, hogy tulozhasson, a maga izléstelen modorában egy új részlettel gazdagította a politikai botrányok sorozatát.

A trónörökös találkozik Bárdy Nellyvel s a nő megakarja őt nyerrai a magyar ügynek. A trónörökös hajthatatlan és nem hajlik a csábító szíren szavaira. Ekkor megjelenik előtte a délibáb, amelyben egy királynő alakját látja, mellette áll egy trónörökös, aki a magyar trónra akar lépni. Ettől megijed a főherceg s megígéri, hogy közbenjár az illetékes helyen.

Bárdy Nelly erről azonnal értesíti Boldog dr. t, aki ezek után valóban boldog lehet.

Az említett s élesebben kiemelkedő politikai személységeken kívül Kossuth, Andrássy és Apponyi alakjai árnyszerűen sahanak végig a regényen. Szóval a náttárszázat minden eszköze fel van használva, amivel csak egy nemművész író a lömre hatal akar és tud.

A bécsi lapok is elismerik, hogy a regénynek semmi értéke nincs s azt mondják, ha valaki Ausztriában védelmébe akarná venni, mindenre hivatkozhatik, csak arra nem, hogy irodalmi kvalitásai vannak.

Száműzött magyar italok.

*

Aproságok egy udvari estélyről

Arad, március 2.

A budavári palotában diszes társaság gyűlt össze múlt hó tizenhetedikén. József főherceg, a nagy nádor unokája adott estélyt.

A pazar fényben uszó udvari termekről, a káprázatos toalettekről, csillogó uniformisokról részletesen beszámoltak a napilapok. Mi, csak egy kis apróságról akarunk szólni, a mely az előkelő társaság figyelmét bizonyára teljesen elkerülte. Es talán örök homály borította volna ezt a jelentéktelen epizódot, ha az egyszerű emberek elől teljesen elzárt mulatságra véletlenül hivatalos nem lett volna egy pár olyan országgyűlési képviselő, akik minden csillogásnál, minden pompánál többre becsülnék egy pohár kamisitatlan jó magyar bort.

A két vidám honatya, — akiknek többek között ez volt az első udvari debütje, — egy darabig nagyradüledt szemmel bámulta a fel és alá hullámzó társaságot, majd az egyik a sok hajlongásban kifáradva oda fordult csendes szemlélődő társához:

— Barátom, ez nem jól van így!

— Micsoda? — kérdi az érdeklődve.

— Inni szeretnék, de nem látok bort, sehol sem a közelben.

A másik, aki már hallomás után tudott egyet-mást az udvari etikettek felől, igyekezett társát megnyugtanni.

— Várj sorára, lesz bőven itt magyar, német, olasz, spanyol ital, amelyet csak akarsz.

A mellék termekben nemsokára meg is indult a szolga áradat, akik aranytálcán nyitott buteliákban a szőlővessző legremekőbb termékeit szolgálták fel.

A két országgyűlési képviselő meleg érdeklődéssel vizsgálta a ragyogó üvegeket, majd az egyik erős elhatározással így szólt, mellette ballagó társához:

— Te, először magyar bort iszunk.

Az lassan bölintott és megindultak a nagy fedező utra.

A sasszemű ivók sorra vették az üvegek vig-nettáit. Egymásután következett Liebfraumileh, Hocheimer, Chateau Margeau, St. Julien, Malaga, Lacrima Christi, Piper-Heidsieck, Moët et Chandon Veuve Cliquot, de bizonyos jó fajta tokaji, a finom badacsonyi, a vérforgató bikavér cégére nem igen tűnt elő a ragyogó tálcák egyikéről sem.

Az eredménytelen keresgélés után összenézett a két honatya, megcsóválta a fejét s azután az egyik nagy busz odaintett egy malagás üveggel bajlódó inas, aki Istent igazában — a magyar bor eszszégére.

Igy történt ez Buda várában, február tizenhetedikén, az ur ezterkilencszáznyolcadik esztendejében.

*

A delegációs ebédek alkalmából nem tartjuk érdektelennék leközölni az alábbi apróságot, amely ma jelent meg egy előkelő bécsi lapban:

Ófelsége az ebédre félhat órákor öltözik át, mert napi munkáját rendszerint tábornoki egyenruhában végzi.

Mikor a főudvarmester jelenti, hogy a vendégek összegyűltek, akkor átmege a gyülekezési helyre, ott üdvözlöli vendégeit s velök átmege az ebédlőbe. Az ebéd tartama rendszerint egy óránál rövidebb; a fogások száma a desserttel és kávéval együtt tizenhét: van t. i. levea, hors d'oeuvre, hal, két-féle marha vagy sültus, hideg és meleg entrée, szorbet, peccsenye, zöldség (spárga vagy más főzelék), tézta, sajt, fagyalt, kétféle sütemény, cukorkák, gyümölcs, fekete kávé. Az ebédek jellege természetesen különféle: idegen koronás fők látogatása alkalmával adott díszebédek, családi ebédek és udvari ebédek. Ezen ebédek abban is különböznek, hogy más-más a service, a virágdíszítés, a szolgáló

személyzet egyenruhája, a különféle kategóriák szerint. Itál az u. n. hivatalos ebédnél: sör, madeira vagy sherry a leveshez, bordeaux a hors d'oeuvre-hez, rajnai bor a halhoz, pezsgő az első entrée után, burgundi a peccenyéhez, tokaji a desszerthez és likőrök a fekete kávéhoz; ha télen osztriga van, ahhoz chablist is szervíroznak. De a király még a hivatalos és disztribúciónál is csak annyit eszik és iszik, mint saját magánébedein s annak mértékén túl nem megy. Ebéd után a társalgószobába megy s ott cercle-t tart s ha nem voltak hölgyek is a vendégek közt, szivarokat szervíroztat vendégeinek.

Ha a cercle-ben mindegyik vendégével beszélt s közben elszívta szivarát, a király főudvarmesterének kíséretében visszavonul belső lakosztályába, mire a vendégek is távoznak. Nemsokára mély csendbe borul ismét a még csak az imént oly zajos palota, csak az órjاراتok teljesítik szolgálatukat, lépéseik visszhangzanak az üres, kihalt folyosón. A király alszik, de csak rövid ideig — s mire e sorok a gépből kikerülnek, már ő ismét ébren van és ismét dolgozik népei és országai javára . . .

Eltűnt uriaszony.

A szökés párosan . . .

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

A *Szegedi Híradó* ből vesszük az alábbi érdekes aradi vonatkozású históriát:

Egy közeli város rendőrsége nagy titokzottsággal igen érdekes ügyben folysat vizsgálatot. Egy fiatal, előkelő állású ur, aki hivatalánál fogva fényes egyenruhát visel, panaszt tett, hogy a felesége csütörtökön reggel rejtélyes körülmények közt elhagyta a puna családi fészket. A levert férj következőkben diktálta jegyzőkönyvbe panaszát:

Feleségem, aki csak augusztusban lesz 19 éves, aradi leány. Atyja dúsgazdag földbirtokos s közeli rokonságban áll több magasállású politikkussal. Nőmmel nyolc hónappal ezeiótt ismerkedtem meg, egy nyári mulatságon. Két hónapi udvarlás után megkértem a kezét s pár hétre rá az esküvőt is megtartottuk. Egy alkalommal feltűnt nekem, hogy feleségem a ruha alatt fekete zsinóron kis medalliont hord, amit sohasem tesz le. Egyszer kíváncsiságból felnyitottam a medallion fedelét. Harminc év körüli barna férfi arcképét találtam benne. Valatni kezdtem feleségemet, ki a kép, mire ő hosszas habozás után elmondta, hogy a fotografia egy aradi banktisztviselőé, aki neki sokáig udvarolt, a kezét is megkérte, de szülei kikosarasták. Figyelmeztettem feleségemet, hogy férjes nőnek nem illik volt ideálok arcképét hordozni, mire kijelentette, hogy a medalliontól nem válik meg, mert azt talizmánnak tartja. Én női szeszélynek tekintettem a dolgot s hamarosan megfeledkeztem róla. Egy alkalommal aztán feleségem képes levelező lapot kapott Aradról, melyen csak ennyi állott:

Hivatalos ügyben szombaton átjövök. Ha megengedi, bátor leszek tiszteletemet tenni.
Ödön.

Feleségemet látha ólag megörvendeztettem a levél, de én hamarosan lehűtöttem a kedvét. Megmagyaráztam neki, hogy Ödön ur pimasz fráter lehet, ha egy előkelő uriaszonnyal így levelez s kijelentettem, hogy számára vasárnap nem leszünk itthon. Feleségem ebben látszólag megnyugodott. Nekem vasárnap feltűnt, hogy Ödön ur nem mutatkozik. Azt hittem, feleségem kiméletből tapintatosan figyelmeztette, hogy mondjon le a látogatásról. Csütörtökön déiben aztán kínos meglepetés várt rám, mikor ebédelnél hazamentem. A cseléd azzal

fogadott, hogy a nagyságos asszony reggel kilenc órakor flakeren elhajtattott unokatestvérével, aki akkor érkezett Aradról. Rosszat sejtve, faggatni kezdtem a lányt, miként nézett ki a feleségem unokatestvére, mire az elmondta, hogy magas, barna, pörgebajuszu ifju volt. Nem nagy találékonyság kellett annak megállapítására, hogy az unokatestvér csak Ödön ur lehetett.

A mélyen megszomorodott férj aztán még elmondta, hogy a szökevények nem mindjárt szálltak vonatra, hanem áthajattak egy szomszéd faluba. Ezt valószínűleg azért tették, hogy nyomaik vesszen.

A férj kérte a rendőrséget, nyomozza ki azt a bérkocsit, amelyet a szereimések használtak s hallgassák ki a bérkocsist, meddig vitte őket? A rendőrség most diskkrét kutatást tart a flaker után. Az ifju férj nem árulta el, mi a terve, ha a szökevényeket feltalálja.

Zsúr-témák.

*

Farsangvégi levél.

Arad, március 2.

Kedves jó Cocom!

Na, még épen ez hiányzott és most már teljesen fel mondják az idegeim a szolgálatot. Sohasem hittem volna édes kis barátnóm, hogy vannak olyan naiv lelkek, akik engem még irigyelnek is. Ha nem ismernélek kedves Cocom, azt kellene hinnem, hogy csak ugratni akarsz, mint azt most legujabban Aradon mondják.

Haha, te irigyelsz engem. Még pedig azért, mert férjem oldalán minden bálban és mulatságon megjelenem, te pedig ott lent Abbáziában halálra unod magadat? Hát valóban meggyőződésed az, hogy nem én vagyok a föld legboldogtalanabb asszonya, aki végig pukkadozott ezen a hossza farsangon és aki anyai hamut fog fejére hinteni szurdán, amennyit legujabb divata kalapjának és frizurájának tönkretétele nélkül csak lehetséges.

En finom érzésű nő vagyok és soha sem szoktam durva kézzel másnak érzelmeihez, pláne illúzióhoz hozzá nyulni, de néked mint legmeghittebb barátnómnek meg kell mondanom, el kell árulnom, még ha ki is találnál nevetni, vagy ha vesztenék is előtted nimbuszomból, hogy ekkora és ilyen hihetetlen hazugságot nem találtak ki, mint ezt.

Tudod drágám miért volt ez a farsang: nem más, mint egy vérig boszantó komédia, melyhez nekem kellett jó arcot mutatnom.

Ugy ez teljesen új! A világ azt hiszi, hogy mi asszonyok tüzes vassal kényszerítjük a férjeinket arra, hogy veitünk, előkelő és magas társadalmi pozíciót elfoglaló asszonyokkal minden elitbálon megjelenjenek s a szegény férjek fölött mindenki sajnálkozik.

Az ujságok minket tesznek csuffá s minden ebből származó bajt nekünk, a farsang mártírjainak varrnak a nyakunkba.

Minthogy most a bünbánás ideje következik, hát neked mindent el kell mondanom, hogy lássad, mit szenvedett a te szerencsétlen barátnód, akit, mintha a kalendárium csillagok is boszantani akarnának, oly hosszúra nyújtották a farsangot, hogy épen most pakkolok és Budapestre utazunk, hogy megrongált idegeimet egy híres orvossal rendbe hozassuk.

Hallgass meg édes Cocom és végy részt fájdalomaimban!

Igaz, kedves férjem oldalán jelentem meg az összes bálokban. De ez csak nem jelent valami sokat. Sokat csak annyiban jelent, hogy sokat boszankodtam, de mulatságot annál kevesebbet.

Tegnap este megint meg kellett jelennünk egy ilyen elitbálon. A férjem reprezentált és ő azt

mondja, hogy csak velem együtt teljes a reprezentálás.

A férjem kilenc órakor jött haza, mint minden nap. Félizkor kocsiában ültünk s azt hittem, no most végre beszélhetek vele, hisz oly sok minden nyomja a te hü barátnód szívet, aranyos Cocom.

Ha azt hiszed, hogy figyelemmel hallgatott, akkor nagyon tévedsz. Mióta városatya, mindig azt feleli, hogy *majd meglátjuk, ami tőlem telik megteszem az érdekedben*. Azt hitte a szerencsétlen, hogy valami tisztviselőjelölt kéri a protekcióját.

Mielőtt még elég erélyesen felelhettem volna neki, már meg is érkezünk a bálteremhez, ahol természetesen a védnökök között foglaltam helyet.

Te édesem, ha láttad volna, hogy egy pillanat alatt mint tűnt el a férjem s mint csatlakozott a legfiatalabb védnökönhöz, akkor te is ugy el vörösödöttél volna, mint én — dühömben. De ha azt láttad volna, hogy milyen beszédes lett egyszerre, na ez már több volt a soknál. Meg sem boszulhattam magam, mert a mellém szegődött lovag volt Arad legöregebb Don Juanja.

Nagyon kedves volt s többek között azt monddta, milyen kár, hogy a védnökök nem szoktak táncolni. Hidd el, ájaldozni kezdtem. Kérdezek, miért nem jut eszébe ez azoknak, akik még táncolni is tudnak?

Egy-két óra múlva távoztunk a bálból, mert férjemnek a kereskedelmi kamarában Rockefeller ellen kell összeesküdnie, mert a petróleumkirály el akarja tiporni hazánk kereskedelmét. A kamara épülete előtt kiszáll férjecském a kocsiából s én egyedül mehetek haza.

És ha azt mondanád, rubintos kis Cocom, hogy ez nem mindig így van, akkor igazad is van. Legtöbbször tudniillik a férjem egyedül van a bálban és én idehaza maradok. Ilyenkor az üzleti érdek azt kívánja, hogy sokkal tovább időzzék a bálban, mint mikor engem is elvisz. A multkor reggel négy órakor jött haza, mert, mint monddta, a gazdasági válság ezt így kívánja. Ha nem lett volna elég eszem, akkor odahaza nálunk bizonyára válság ütött volna ki, arról meg lehetsz győződve.

Milyen jó is volt, mig nem azért mentem a bálba, hogy reprezentáljunk. Hidd el, szívszaggató egy ilyen estély, mikor látom, hogy kedves férjem, a kiváló közgyűlési főfia, minden este fiatalodik és én, a neje pedig öregszem. A tiszteletnek vastag felhője vesz körül, mig férjem „hivatalból” legyeaskedik az adófizető polgárok leányai körül, mint akár a városi vagy megyei aljegyzők.

A farsangban szerepet kell cserélnünk. Köszönöm ezt a cserét, amelynek én vagyok a mártírja.

Becsületszavamra mondom, csak egy lénnyel szerettem volna cserélni és az te vagy szívem, aki nek szívet őszintén kitárta hűséges és meghitt barátnéja s milliószor ismétli, hogy csak tőled nem veszi rossz néven azt, hogy irigyeltem őt, amiért férje oldalán jelent meg az ugynevezett elit bálokban.

Az ő kis Cocomját irigyli Abbáziában

Renéje.

A másolat hitelül:

Fix.

SPORT.

Maione vívóakadémiája.

Arad, március 2.

Az ismert és népszerű vívómester, *Maione* Vince tegnap, vasárnap délután tartotta meg szokásos vívóakadémiáját a Fehér Kereszt szálló nagytermében, szép számu, előkelő közönség jelenlétében.

Különösen érdekes volt a mesterek, a *Szegedi Armendani*, *Maione* és a budapesti *Sarnesi* mérkőzése, amelyek a küzdőknek valóban kiváló képességeit tettek tanúságot. Az aradi amatőrök közül figyelemre méltó vívást produ-

kált *Nikolics* Miklós, aki egyaránt nagy jártas-
ságot árult el úgy a vitor, mint a kard mérkő-
zésben. Malone többi tanítványai is szerfölötti
ügyességet tanusítottak, különösen *Hegedűs*
Sándor, akinek Nikolicssal való kardassautja
sok tapsot kapott. Klasszikus mérkőzésben
gyönyörködhetett a közönség *Tanfar* tűzerő-
hadnagy és Sanesi vívómester küzdelme alkal-
mával. Kedves és érdekes jelenet volt a kis
Andrényi Csiri töriskolója Maloneval. Az öt
éves fiúcska fess vívódresszben állott ki és
nagy tetszést keltett ügyességével. A maitres
d'assaut tiszteit *Hámory* László dr. nagybirtokos,
a budapesti Wesselényi vívóklub elnöke
töltötte be.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Parasztszünet, opera. Ezt megelőzi
Karácsonyi vers, vigjáték. (B. bérlet.)
Szerda: Vén leányok, vigjáték. (C. bérlet.)
Csütörtök: Katalin, operett. Komlóssy Emma
vendégfőléptével. (A. bérlet.)
Péntek: Gésák, operett. Komlóssy Emma ven-
dégfőléptével. (B. bérlet.)
Szombat: Varázskeringő, operett. Kom-
lóssy Emma vendégfőléptével. (C. bérlet.)
Vasárnap: Esté Gyimesi vadvirág, népszin-
mű. Komlóssy Emma vendégfőléptével. (A. bérlet.)

* Komlóssy Emma vendégjátékai. Csütörtök-
kőn kezd meg négy estére terjedő vendégjá-
tékat *Komlóssy* Emma, a Népszínház volt
primadonnája. A művész nő csütörtökön a Ka-
talin-ban lép fel és Germaina szerepét játssza.
Pénteken a *Gésák* ban, szombaton a *Varázskeringő*
ben, vasárnapon pedig a *Gyimesi vad-
virág* ban játszik. Mind a négy előadás rendes
helyérek mellett, bérletben lesz.

* Parasztszünet. Holnap Mascagninak vi-
lághírű operája, a *Parasztszünet* kerül színre.
A gyönyörű opera már többször ment a Sze-
ndrey-rezsim alatt s a közönség mindig élvezet-
tel hallgatta az olasz komponista szenvedélyes
muzsikáját. A holnapi előadásnak érdekessége
is van, *Wlassák* Vilma ugyanis ezúttal éneklő
először Aradon Santuzza szerepét. A többi fő-
szerep Ferrari, *Ladislai*, *Zalay* Margit és *Ben-
kőné* kezében van. Az operaelőadást megelőzi
Holtay Jenőnek bájos vigjátéka, a *Karácsonyi
vers*, amelynek főszerepeit *Novák* Irén, *Delli*
és *Ujj* játsszák.

* A Magas-Tátra. Magyarország természeti
szépségeiben gazdag vidékei közül talán a leg-
szebb a magas Tátra, mely vadregényesség te-
kintetében a Sveic szépségeivel is vetekszik.
Ezt a csodás szépségű vidéket, melyet a téli
sportok még érdekesebbé tesznek, mutatja most
be az Uránia-színház. Ezen a műsoron szerepel
a lisszaboni temetés, mely még csak kedden
és szerdán látható. Ezekon kívül még több ér-
dekes kép teszi vonzóvá a műsort, mely talán
az összes eddigieket felülmúlja érdekesség dol-
gában.

* A vén leányok. Az aradi közönség annak
idején szívesen fogadta Barriére gyönyörű vig-
játékát, a *Vén leányok*-at, ezt az elsőrangú fe-
hér darabot. Szerdán játsszák a vigjátékot s a
főszerepeket *Novák* Irén, *K. Kápolnay* Juliska,
H. Kőrössi Juci, *Zalay* Margit, *H. Harmath* Jó-
zsa, *Benkőné*, *Keszler*, *Horty*, *Delli*, *Szathmáry*,
Faludi és *Ujj* játsszák.

* Jézus élete és halála. Második hete van
műsoron a szenzációs kép, Jézus élete és halála
és az érdeklődés nemhogy megcsappant, hanem
ha lehet, még fokozódott. Ez a kép nemcsak a
felbontott részéről találkozik rendkívül érdeklő-
déssel, hanem a tanuló ifjúság körében is való-
ságos szenzációt keltett. Mindennap délelőtt és
délután külön ifjúsági előadásokat rendez
az Uránia a tanuló ifjúság élénk részvétele mel-
lett. A nagyszerű kép még csak ezen a héten
marad műsoron.

* A Benkő-Pála kiállítás, amely két hét óta
állandóan nagy közönséget vonzott a *Weisz* és
Klein cég műtermébe, szerdán este bezárul. A
művész azonban a kiállítás bezárása után is
Aradon marad, mintán arcképek festésére több
megrendelést kapott.

* A Kölcsey-egyesület vendégfőléptetője.
Bédy Schwimmer Róza kedden délután érke-
zik Aradra. Az országos névű feminista író fel-
olvasásának tárgya: A nőmozgalom célja. A
tárgy és előadója miatt érdekes felolvasás be-
vezetője *Obláth* Mariska aradi író-novellája
és *Mozart* hangverseny szimfonijája, melyet he-
gedűn, mélyhegedűn és zongorán *Wagner* Jó-
zsef dr. tanár és neje, továbbá *Goldziecher* Al-
bert adnak elő. A felolvasásra 80 filléres je-
gyek a könyvkereskedésekben is kaphatók.

* Arad a színész-kongresszuson. Az aradi
szintársulat tagjai tegnap választották meg az
országos színész-kongresszusra kiküldendő kép-
viselőket. Három jelölt volt: *Horty* Sándor,
Leövey Leó és *Marházy* Miklós, akik közül az
utóbbi kettő lett megválasztva. A kongresszusu-
son a szintársulat felkérése folytán részt vesz
Éles Béla dr. is.

Egy városi bunda szomorú históriája.

Fővárosi történet.

I.

A képviselő ur, — akinek a neve *K. J.*
betűkkel kezdődik — szép világos télutól estén
megelégedetten áldogált a Royal-klub kapu-
jában, keztyűs kezét besütykölve a prémes
városi bundájában: és füttyentett a palota előtt
hosszu sorban ácsorgó gummitalpasoknak. Csön-
desen elkanyarodott a kiszemelt fiaker s a
képviselő urral elindult az *Andrássy*-utra.

A képviselő ur elgondolkozva bámult ki a
kocsi ablakából s egyszerre hirtelen megkopog-
tatta az üveget. Egy kávéház előtt állott meg
a gummitalpas. A kávéháznak ösmertető tulaj-
donsága az, hogy csak elfogadhatóan szép nők
járnak bele, gálans urak és urfiak kedvéért.
Mellesleg meg kell jegyeznünk, hogy a kávé-
ház két utcára nyílik s mind a két utcára van
ajtaja. — A képviselő ur odaszólt a kocsisnak:

— Itt megállunk egy-két fertályóra. —
aztán bement, s fogásra akasztotta a csoda-
bundát és leült. Eközben mindenféle színes és
derűs gondolatok jártak a fejében.

II.

A kocsis egy darabig türelmesen üldögélt
a bakon s azon mulatott, hogy hol a jobb, hol
a bal szájaszöglésébe fogta a virsziniját. Egy-
szer aztán leszállott a bakról s elkezdett sé-
tálni a néptelen járdán, a kávéház körül, köz-
ben egy egy akkordot lopva a beon tomboló
cigányzenéből.

Néhány pillanatig tartott ez, aztán a kávé-
ház egyik aijtája, — nem az, amelyen a képv-
selő bement, hanem a másik — megnyílt s
kilépett rajta kissé sietősen egy ur. A kocsis
hirtelen utána meresztette a szemét, aztán
hangosan felsorolva a legfőbb szentek neveit,
utána szólt az urnak akinek ritka szép bun-
dája volt:

— Hé nagy szagos ur, itt a kocsi! Hát a
kocsi, a paraszát . . .

Igy börmögött és közben utána eredt, os-
torral kezében a nagyszagos urnak, aki nyil-
ván nem volt más, mint a képviselő és alkal-
masint szökni akart, a kocsis pénzével. Ezt
sejthette legalább a kocsis, mert utána sza-
ladt, s az ur előtte szüntén riájtan ment, végül
futott. A kocsis utólérte a sarkon, persze már
többedmagával. Egy csomó ember vette körül

a megszorult urat, kocsisok ostorral a kezük-
ben, a leányok, akik kárörvendően vihancol-
tak körülötte, s legutoljára a rendőr, aki föl-
fogta a súlyosabb inzultusokat.

Ezalatt kijöttek a kávéházból a zajra a
megriadt urak és hölgyek is egy ösmerős ur
is, aki roppant csodálkozással nézte, hogy ko-
csisa egy csomó emberrel bírkózik, hogy egy a
középen álló urhoz férjen, akin még szörnyűbb
csodálkozására, tulajdon kabátját ösmeri fel. A
kocsis így kiabált bele a tömegbe, amely bun-
dája körül hullámozott:

— A Krisztusát ennek az urnak, ez kép-
viselő, ez honatyja? Megszökik a taksámmal, s
ez hoz törvényt, ez emeli az adómat? Pfu! Pfu!
Eressz hozzá Kriszt Maksz, hadd üssöm leg-
lább pofon, hadd huzzam le a drága potya bun-
dát róla stb.

A szökevény urról kiderült, hogy profesz-
zionátus kabáttofvaj. Lehúzták róla a finom
városi bundát s egyszerűen a főkapitányságra
vitték, de a képviselő urnak, — akit a kávé-
házból kisereglő urak között ismertünk föl az
imént — annyi érdekesebbnél érdekesebb tab-
lókön, kimagyarázkodáson kellett keresztüles-
nie, amíg bundájához jutott, hogy szombaton,
amikor a Ház folyosóján e históriát elmesélte,
megfogadta, hogy nem jár többet éjszakának
idején *Andrássy* uti kávéházba, de különösen
olyanba nem, amelynek két utcára nyílik a két
kijarata.

HIREK.

— A magánvasutak az adótörvény el-
len. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A hazai
magánvasutak kiküldöttei tegnap Budapes-
ten *Fábry* Sándor dr. elnöklésével ülést
tartottak, melyen *Jellinek* Henrik előadá-
sában elfogadtak egy memorandumot,
melyben a kormánytól tiltakoznak az adó-
törvényről tervezett és a vasutakra súlyos
tétélek ellen.

— *Varjassy* Lajos dr. felolvasása. A keres-
kedelmi miniszter megküldötte Arad városá-
nak az új ipartörvény tervezetét, azzal, hogy
négy héten belül terjessze fel hozzá a terve-
zeire tett megjegyzéseit a hatóság. A polgár-
mester *Varjassy* Lajos dr. iparhatósági biztos-
nak utalta ki az ügyet *Varjassy* dr. március
22-én délelőtt 11 órakor a városháza nagyter-
mében az új törvényből az iparosokat és ke-
reskedőket érdeklő részleteket fogja egy elő-
adás keretében ismertetni, a melyen mindenki
hozzá szólhat a kérdéshez.

— Ebéd a miniszterelnöknél. *Budapesti* tudó-
sítónk jelenti: *Wekerle* Sándor miniszterelnök
tegnap délután 6 órakor ebédet adott, amelyre
hivatalosak voltak: *Ballagi* Aladár, *Baross* Já-
nos, *Beck* Lajos, *Benczky* Ödön, *Brediceanu*
Koriolán, *Csizmásia* Endre, *Emödy* József, *Éber*
Antal, *Hencz* Károly, *Hódy* Gyula, *Hrabovszky*
Guido, *Kelemen* Samu, *Kubinyi* Márton, *Lo-
vász* Márton, *Matinszky* György, *Marlassy*
Mihály, *Meczner* Béla, *Moskovits* Iván, *Nagy*
Dezso, *Nagy* Emil, *Pető* Sándor, *Perogalli* Osz-
kár, *Simonyi* Samadam Sándor, *Szász* Zombor,
Szentiványi Árpád, *Szereday* Aladár, *Szontagh*
Andor, *Trausenfeld* Emil, *Muzsa* Gyula, *Ba-
loghy* Ernő, *Batthyány* Tivadar gróf, *Várady*
Károly, *Brázay* Zoltán, *Bernáth* Béla, *Holtay*
Pál, *Hajdu* Frigyes, *Bakonyi* Samu, *Zilinszky*
István, *Eitner* Zsigmond, *Földes* Béla, *Je-
szenszky* Ferenc, *Leszky* Gyula, *Lipthay* Sán-
dor, *Maniu* Gyula, *Mérey* Lajos, *Miksa* Imre,
Molnár János, *Potoczky* Dezso, *Sándor* Pál,
Szilassy Zoltán, *Thaly* Ferenc, *Zanella* Ri-
kárd.

— A tiszaháti képviselőválasztás. *Bereg-szászról* jelentik: Az *Uray* Imre halálával megüresedett tiszaháti kerületben ma volt a képviselőválasztás. Jelöltek voltak: *Máthé* László földbirtokos disszidens és *Kallós* Tivadar református lelkész, függetlenségi párti. *Máthé* Lászlót a disszidensek is támogatták. Hír szerint *Máthé* reverzálást adott a főispánnak, hogy ha megválasztják, a kormánypárthoz fog csatlakozni. Délután három órakor *Máthé* 1028, *Kallós* 591 szavazatot kapott. A választást késő este fejezték be. *Máthé* disszidens pártit nagy többséggel megválasztották.

— A spanyol anyakirályné utazása. *Madridból* jelentik: A mai minisztertanács hálomása szerint hozzájárul *Mária Krisztina* anyakirálynénak ahhoz az elhatározásához, mely szerint bizonytalan időre Barcelonába szándékozik utazni. Ezt a határozatot *Alfonz* királyi való egyetértésben és olyan befolyásos személyiségek tanácsára hozták meg, akik a katalóniai viszonyokat jól ismerik.

— A radikális párt szervezkedése Ujpesten. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A radikális párt vasárnap tartotta Ujpesten a polgárok élénk részvételével szervezkedő gyűlését. Az elnöklő *Bass Béla* után *Szokolczai Árpád* dr. fejtegette a polgárság általános helyeslése mellett a szervezkedés szükségességét. Majd *Baross Gyula* dr. központi kiküldött adta elő a párt programját és különösen rámutatott az általános választói jognak a polgárság szempontjából való fontosságára. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megválasztották a tisztikart és elhatározták, hogy a radikális párt március 7-iki nagygyűlésén küldöttségileg vesznek részt.

— A helyzet Portugáliában. *Lisszabonból* jelentik: A politikusok nagy többsége elfogadja az államtanács egyhangú döntését, ámbar azon a nézetten vannak, hogy a képviselőházat sohasem szabad még törvényes alkotmányos formában sem feloszlatni. Francónak néhány párthive ismét részt szándékozik venni a politikai életben, hogy az ellenük emelt vádakra feleljenek. A király ma szárnysegédének társaságában hosszabb sétalovaglást tett a necessitadesi királyi palota kertjében.

— Sorozás Aradon. Ma délelőtt kezdődött a katonakötelesek sorozása. Az első korosztálybeliek közül 250 állott a sorozó bizottság előtt, mely *Dálnoki Nagy Lajos* elnöksége működött. Bevált 75 ujonc.

— Népgyűlés Párisban. *Párisból* jelentik: Tegnep este itt tiltakozó meetinget tartottak a marokkói expedíció és orosz szociálisták elutasítása ellen. A meetingen mintegy 5000 ember vett részt. *Jaures* tiltakozott a Marokkóban megkezdett akció ellen és kijelentette, hogy a marokkói expedíciót csak a kapitalisták érdekében kezdték meg. Több más szociálista szónok felszólalása után javaslatot fogadtak el, amelyben a marokkói expedíció és az orosz szociálistáknak kintasítása ellen állást foglalnak.

— Pótválasztások Horvátországban. *Eszékéről* jelentik: A karlócai szerb radikális párt vezetősége elhatározta, hogy Sídben a mai pótválasztástól távol tartja magát, amiáltal biztosítva van *Korac* szociálista egyhangú megválasztása. *Rochlits* dr. visszalépett, a szerb radikális jelölt felhívást intézett a választókhoz, hogy a szociálista jelöltre szavazzanak. A kerületet évek hosszú során át *Sumanovic* dr. bányhelyettes képviselte. Több budapesti lap jelentette, hogy *Pejacsevics* gróf volt bánnak Masicében csak pótválasztás által sikerült mandátumát megtartania. E jelentés alaptalan, amennyiben *Peja-*

csevics gróf már a főválasztáson abszolút többséget kapott.

— Véres kardpárba. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A fővárosban ma véres kardpárba folyt le. *Lukács* István állattenyésztési felügyelő vitt párba *Kaacsky* Miklós földbirtokossal, aki a jobb karján súlyosan megsebesült.

— A bolgár fejedelem esküvője. *Gerából* jelentik: Tegnep tartották meg az ostersteini kastély templomában *Ferdinánd* bolgár fejedelemnek *Eleonóra* reuss-köstritzi hercegnővel való egyházi esketését. A vendégek, köztük *Agost Vilmos* porosz herceg, mint a német császár képviselője, a kastély gobelin terméből vonultak a templomba. A menyasszony fehér ruhában volt, *Ferdinánd* bolgár fejedelem pedig a bolgár tábornoki egyenruhát viselte. Az ünnepély énekekkel kezdődött, azután *Auerbach* superintendens tartotta az esketési beszédet, amire az esketés és a gyűrűcsere következett. Az ünnepélyt ima, áldás és ének zárta be. Azután a kastély kistermében fogadás volt, később pedig a márványteremben 80 terítékű ebéd. Tegnep este családi ebéd és a hercegi színházban díszelőadás volt. — Szófiából jelentik: A fejedelem kifejezett kívánságára nem rendeznek esküvője alkalmából semmiféle ünnepséget. A város azonban fel van lobogozva és számos vidéki hatóság és magánszemély, valamint a fővárosból is igen sokan üdvözlő táviratokat küldöttek Osterstein kastélyba. — Kőburgból jelentik: A bolgár fejedelem és a fejedelemné rövid tartózkodásra ideérkeztek.

— Takács Zoltán kálváriája. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Takács* Zoltán, az egyetemi ifjúság kuruc brigádjának egykori vezére, aki pénzhamisításért hosszabb ideig a szegedi Csillaghörtnön lakója volt, Olaszországba akart utazni, de a rendőrség vasuton visszahozta és csak miután konstataálta, hogy semmi terhelő körülmény nem forog fenn vele szemben, bocsátotta szabadon. *Takács* Zoltán ezért végleges elutazása előtt ügyvédje, *Het Ödön* dr. úján felleltetést tett a rendőrség ellen. *Het* dr. most nyilatkozik az ügyben és azt mondja, hogy *Takács*ot a rendőrség minden ok nélkül valóssággal elűldözte Budapestről. *Takács*ban megvolt a jóakarata arra, hogy becsületes életet éljen. Két ügyvédi irodában talált alkalmazást, de nem volt nyugalma, mert a detektívek állandóan zaklatták, minden lépését megfigyelték, sőt felmentek az ügyvéd irodájába is. Végre sikerült öt állásából kiturni. Láttá, hogy ha Magyarországon a közvélemény meg is bocsát neki, a rendőrség nem ismer bízalmat. Ekkor elhatározta, hogy külföldre megy és ott keres alkalmazást. Nagynehezen állást szerzett a párisi *Societe Litteraire* fordítási osztályában, havi ötezé frank fizetéssel. Az igazságügyminiszterhez kérvényt adott be, amelyben emondja, hogy mivel itthon képtelen megélni, engedje meg, hogy Párisba utazhassék. A miniszter azonban a kérvényt elutasította, azaz az indoklásal, hogy a bágai konferencia nem biztosít vizsgálatot a büntetésekre vonatkozólag Magyarország és Franciaország között. *Takács* ekkor azt határozta, hogy Olaszországba megy, ahol előbb Genovába utazott, de később állandóan Rómában fog tartózkodni.

— Kizárás a budapesti Danubius-gyárban. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Danubius hajógyár torpedó-osztályából szombaton este kizárták az összes munkásokat, számszerűen a segédmunkásokkal együtt 190-et. A munkások már régebbi idő óta különórák fizetését követelték, a gyár ezek honorálását állandóan megtagadta. Szombaton a számadások benyújtásakor a különórákat ismét felszámították, mire a telepre kiment egy főmérnök, magával hozta

a hetibéreket és azal a kijelentéssel, hogy különórákat a gyár nem fizet, ki akarta a munkások járandóságát fizetni. A munkások nem fogadták el a hetibéreket és a főmérnök vissza vitte a pénzt. Erre este, 7 órakor a munkásokat kizárták. A kizárt munkások a gyár közelében, a Gross főle vendéglőben tartózkodnak. Rendzavarás nem történt. A gyár többi műhelyben zavartalanul folyik a munka és a szakszervezet értesítése szerint a kizárásból sztrájk nem lesz. Másik híradás szerint a gyárvezetőség csak 6 munkást zárt ki, mire a többiek a kizártakkal közösséget vállaltak, erre a gyár az összes munkásokat kizárta.

— *Schratt* Katalin palotája. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A lapok az elmúlt héten sokat foglalkoztak egy londoni újság azon szenzációjával, hogy a király újból megházasodik és *Schratt* Katalint, az ismert bécsi művésznőt veszi nőül, akit állítólag hercegnői rangra fog emelni. Egy fővárosi estilap beavatott forrásból arról értesül, hogy *Schratt* Katalin környezetében egy idő óta tényleg nagy mozgolódás mutatkozik. A művésznőnek valóságos udvartartást rendeznek be a Königswarder-palotában, amelyért *Schratt* kerek egy millió koronát fizetett, állítólag azonban a pénzt egyenesen a király magánpénztárából utalták ki. A palotán a munkások egész serege dolgozik. Teljesen átalakítják a berendezést és butorzatot, amely a legmodernebb és igen izléses lesz. A palota egyik szárnyában egy kis férfilakosztályt rendeznek be, amely előszobából, szalonból és könyvtárszobából fog állni és egy szép kis kertre nyílik. Hogy kinek a számára készül ez a lakosztály, arról a bécsi hírforrás nem ad felvilágosítást.

— Őrült a vonaton. *Csáktornyról* jelentik: Tegnep délután az 1 órakor Budapestről jövő gyorsvonattal egy huszárfőhadnagy érkezett Csáktornyára, aki már a vonaton izgottan viselkedett és utiársait folytonos ijedelemben tartotta. Nagykenizsa és Csáktornya között többször ki akart ugrani a vonatból és itt a pályaudvaron ezután teljes erővel tört ki rajta az őrültség. Leszállították a kocsirol és csellel sikerült a varasdi kórházba szállítani. Állása szerint *Farkas*, székesfehérvári születésű, 6-ik huszárezredbeli szabadságon lévő főhadnagy.

— Uj olasz hadihajók. *Rómából* jelentik: A tengerészeti miniszter, megbízható információ szerint, javaslatot szándékozik a kamara elé terjeszteni, melyben négy, egyenként 20.000 tonna tartalmu toronyhajó, négy 4000 tonnás gyorscirkáló és tíz 300 tonnás torpedónaszád megazavazását fogja kérni. Az új hajók építési költségét összesen 265.000 lírával irányozák elő.

— A Kossuth-szobor ügye. A Kossuth szoborbizottság az utóbbi időkben sajnálatlalt tapasztalta, hogy a közönség körében az a téves hit terjedt el, mintha a Kossuth-szoborra szükséges összeg már teljesen együtt lenne s további adakozásra nem volna szükség. A szoborbizottság maga konstataálna a legnagyobb örömmel, ha a dolog tényleg így állna, de sajnos, a szükséges összegből még sok hiányzik. Éppen azért, az esetleges félreértések elkerülése érdekében szükségesnek látja a bizottság, hogy erről a körülményről a közönséget értesítse s felkérje Aradváros polgárságát, hogy a szent cél érdekében szentül is járuljon hozzá adományaival a Kossuth-szobor alapjához.

— Remhadóit szálloda. *Brigódtól* jelentik: Tegnep este egy porlavina óriási légnymást idézett elő, amely a Mötchberg-tunnel nevű építési vállalat géppontelini szállodáját romba-

döntötte. A szállodában lakó személyek közül tizenhárom életét veszítette, köztük egy orvos és két mérnök. Heten megsebesültek, közöttük ketten súlyosan. Két mérnök és két orvos még az éjszaka folyamán elindult Brigból a szerencsétlenség színhelyére. Göppensteinből jelentik: A Lötschberg-alagút építési válla at tulajdonát képező szálloda beomlásánál 11 személy vesztette csak életét. Ezek között 2 gyermek. A sebesültek száma 12, ezek közül néhánynak sebesülése súlyos. A szerencsétlenség abban a pillanatban történt, amikor a szálloda vendégei ebédelni indultak. A szállodaépület, amely kőalapra helyezett deszkaépítmény volt kettős falakkal, az első pillanatban úgy összedőlt, mint egy kártyaház. Az alagútépítési munkálatok előkészítésére emelt építmények kárt nem szenvedtek.

— A teheráni merénylet. Teheránból jelentik: Tegnap délután újabb bombamerénylet történt, ezúttal *Desir Maksuss* volt prefektus, a sah egyik bizalmas embere ellen. A robbanás több embert darabokra tépett. Hír szerint egy csomag dinamit, amelyet a rendőrség a minap foglalt le, nyomtalanul eltűnt. A rendőrségnek állítólag bizonyítékai vannak, hogy a titkos szövetség, amelynek a sah ellen való merényletet tulajdonítják, állandóan szemmel tartja az uralkodó palotáját. A szövetség tagjai megfogadták, hogy addig nem nyugszanak, amíg a sah le nem mond. A legutóbbi merénylettel csak ráakartak ijeszteni. Meggyilkolni nem akarják, mert jól tudják, hogy a sah megölése csak ürügyet adna az idegen hatalmaknak a beavatkozásra. A város nyugodt. Az utcákon megerősített katonai őrzékek cirkálnak. Eddig hatvan embert tartóztattak le.

— Kivégzett terroristák. Pétervárról jelentik: Ma végezték ki azt a hét terroristát, akiket a haditörvényszék *Nikolajevics* Miklós nagyherceg és az igazságügyminiszter elleni merényletek miatt közteli halálra ítélték. A kivégzettek között volt az az állítólagos Mario Calvino nevű ember is, aki olasz alattvalónak adta ki magát.

Egy másik távirat jelenti: A Pétervárott és Olaszországban megejtett vizsgálatok azt eredményezték, hogy a Mario Calvino név alatt halálra ítélt ember valódi neve nem Calvino és nem is olasz állampolgár. Az elítéltet a fogóságban a pétervári olasz nagykövetség tolmácsa kikerdezte, de az megtagadott minden felvilágosítást személyazonosságára és nemzetiségére vonatkozólag. Oroszul beszél lengyel kiejtéssel. A tolmács azt a benyomást nyerte, hogy lengyel zsidó. Az elítéltnél talált, a porto mauricéli prefektus által kiállított és a génuai orosz konzulátus által 1907. évi július 16-án látamozott utlevél Mario Calvino mezőgazdasági tanáré, aki jelenleg a mezőgazdasági tanárok kongresszusa alkalmából Rómában időzik. Világos tehát, hogy az elítélt hamis nevet mondott be és idegen utlevél volt birtokában. — Mialatt az egész világ Calvinonak a sorsával foglalkozott, ő maga Rómában időzött és részt vett az ott megtartott mezőgazdasági kongresszuson. Itt a rendőrség egész nap keresse, de hiába, mert Calvino kirándulást tett Frascati-ba, ahonnan csak késő este tért vissza. Ekkor elmondta, hogy ő a vasuton utazás közben huzamosabb idő előtt egy igen gazdag dél-oroszországi házaspárral ismerkedett meg. Amikor az oroszok megtudták, hogy ő a mezőgazdasági iskolán tanító, felszólították, hogy jöjjen Oroszországba, hol munkásságának tág tere nyílne. Az oroszok ajánkoztak, hogy utlevélet is szereznek számára, de egy napon nyomtalanul eltűntek. Az ő-Calvino, aki különben teljesen jól beszél olaszul, ugylátszik azonos azzal a délolaszországi emberrel, aki az igazán Calvinóval a vasuton megismerkedett és Olaszországban is Calvino név alatt hónapokon át bolyongott.

— Népgyűlés a házszabályrevízió ellen. Vasprémből jelentik: Lajoskomáromban vasnap látogatott népgyűlés volt, melyen Vasprémmegye 21 községének lakossága volt képvisel-

selve. *Mezőfi* Vilmos képviselő hosszabb beszédben ismertette a házszabályok tervezett módosítását és a képviselőházban most folyó vitát, mire a népgyűlés egyhangulag határozati javaslatot fogadott el, mely a revízió ellen tiltakozik.

— Az allensteini dráma. Berlinből jelentik: Még élénk emlékezetben van az a borzasztó hitvesgyilkosság, amelynek *Allenstein* német város tisztikarának egyik legképzettebb őrnagya esett áldozatul. A vizsgálat kiderítette, hogy a meggyilkolt őrnagy nejeinek szerelmi viszonya volt *Göben* századossal, az őrnagy legjobb barátjával. A századost és a gyilkos nőt letartóztatták. A fogházban mindketten olyan viselkedést tanúsítottak, amely elmebeli állapotuk megvizsgálását tette szükségessé. Kitűnt, hogy az asszony tényleg beteg és ekkor szanatóriumba szállították. Göben századosról azonban megállapították, hogy csak szimulált és az allensteini börtönbe zárták. A mai nap folyamán az ügyben *szenzációs fordulat állott be*, Göbennek ugyanis sikerült öngyilkosságot elkövetnie. Eddig még ki nem derített módon egy késhez jutott, amelylyel délután négy órakor *keresztül vágta a nyakát*. Mire az orvos megérkezett, a százados már meghalt. Ugy hiszik, hogy a kést tisztársai csempészték be hozzá, hogy öngyilkossággal vethessen véget életének és ne kelljen hosszú fogházbüntetést szenvednie.

— Perverz üzelmekkel vádolt földbirtokos. Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti főkapitányságon egy nagy *homosexuális* ügyben nyomoznak, amely egy zsarolási bűncselekménnyel áll összefüggésben. Az ügy főszereplője egy *földbirtokos*, aki Temesvár környéken gazdálkodik, de ismert alakja a fővárosnak is. Állandóan magyar ruhában szokott járni és erkölcstelen hajlamal köztudomást képeztek. Ez a földbirtokos egy zsarolási ügybe keveredett. Több, a rendőrség által homosexuális üzelméről jól ismert ember arra szövetkezett, hogy a földbirtokost kétszáz ezer korona erejéig megszarolja. A nyomozást *Sándor László* rendőrkapitány vezeti és legközelebb szenzációs letartóztatások várhatók.

— Válságha jutott bankok. A budapesti *Kardos bankon* és a szabadkai *Bácskai hitelbankon* kívül, a melyeket bűnös manipulációk sodortak a bukásba, újabb, a mint a *Hitel* írja, több intézet jutott részben rossz gazdálkodás, részben a kedvezőtlen viszonyok folytán krízisbe. Nemrég Nagyvárad közgazdasági banknál történt, hogy az intézet megalapítóját és vezérigazgatóját az intézetrendkívüli közgyűlése egyszerűen elmozdította állásából, mert visszaél a részvényesek bizalmával. Ez az intézet azonban nem mondotta ki a felszámolást, hanem új igazgató vezetése alatt tovább működik. — Az *Első variási takarékpénztár* r. t. azonban ki-mondotta a felszámolást, mert az intézetnél történt nagy sikkasztások következtében a 150,000 K. alaptőke teljesen elveszett és bár a hiány fedezésére és a betétek visszafizetésére az igazgatóság tagjai 100,000 K-t vettek fel magánvagyonukra, vizsgálóbíró mégis elrendelte a bűnygyűjtést az intézet ellen. A *Temesvár-józsefújvárosi takarékpénztár* esete ismeretes, annak idején volt szó róla a lapokban és tudva egyen, hogy a fővárosi és temesvári pénztárszövetkezetek közreműködésével sikerült szanálni ezt az intézetet, úgy hogy a 100 K. névértékű 4000 db. régi részvény, egyenkint 10 K-ra bélyegezték le és egyúttal 8000 új 100 K névértékű részvényt bocsátottak ki, mi által most

640,000 K az új tőke. — A *Bajai kereskedelmi- és iparbank* az 1 millió inkább szerencsétlen, mint szerencsés főnyeremény folytán jutott válságos helyzetbe, minek következtében a múlt évi mérlege 72,010 K veszteséggel záródik, miből levonva a múlt évről áthozott 10,270 K-t, 61,739 K veszteség mutatkozik. Itt azonban a bíróságok még nem mondották ki az utolsó szót és így az intézet sorsa még függőben van. — Az *Eszéki kereskedelmi- és iparbank* mérlege 319,240 K veszteséggel záródott 601,259 K aktívakkal szemben, de az intézet közgyűlése úgy határozott, hogy a részvényeket a névérték felére, vagyis 500,000 koronáról 250,000 koronára bélyegezik le és a bankot új vezetés alatt továbbra is fenntartják. Még két kisebb intézet volt kénytelen az utóbbi napokban felszámolni, még pedig a *Második mehalai takarékpénztár* r. t., mely csak tavaly alakult 30,000 korona alaptőkével, továbbá a *Padureana* ligeti román pénztárszövetkezet, melynek igazgatója lopott, csalt és hamisított. Ezekből természetesen általános következtetéseket levonni nem lehet. A magyar birodalomban több mint 4600 pénztárszövetkezet van, amelyeknek alaptőkéje meghaladja a 700 millió koronát, tartalékaik pedig a 400 milliót és amelyek jóval több, mint 8 milliónyi betétet kezelnek. Ha ezek között akad 4-5 szerencsétlen vállalat, ez a többiekre semmiképpen sem vet rossz fényt.

— Rumcompositio 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weisznál. 191

TORVÉNYKEZÉS.

§ A tengerészhadapród találmánya. *Eckmayer* József vasredőnygyáros három évvel ezelőtt a lapok hirdetései révén megismerkedett *Némethy* Zoltán tengerészhadapróddal, aki találmányának értékesítésére huszezer koronát keresett. *Eckmayer* megígérte, hogy ad neki huszezer koronát, ha az összeg erejéig biztosítja az életét. A tengerészhadapród meg is kötötte a biztosítást. *Eckmayer* pedig a biztosító társaságnál jelentkezett a jutalékért, a huszezer koronáról pedig hallani sem akart többé. Emiatt az eset miatt csalásért három évi börtönre ítélték *Eckmayer*t, aki erre boszúból följelentette *Némethy*t a póllal tengerészeti parancsnokságnál, de miután a vizsgálat kiderítette a vádak alaptalanságát, az ügyesség hamis vád büntetéseért is pörbe fogta *Eckmayer*t. Az érdekes bűnygygyel ma foglalkozott a budapesti kir. törvényszék *Szepessy* László elnöklése alatt és *Eckmayer*t a bizonyítási eljárás befejezése után *hat hónapi fogházzra* ítélté.

§ A világosi választás epilógusa. A legutóbbi világosi képviselőválasztás nagy izgalmak közepezté zajlott le. Két jelölt állott egymással szemben, *Pop C. István* nemzetiségi, a kerület volt képviselője és *Gabányi* Miklós függetlenség. Mindkét párt heves agitációt fejtett ki jelöltje érdekében és ekkor történt, hogy *Hotorán* Jakab világosi ügyvéd, továbbá *Jelkusan* János és *Rosu* György görög keleti román lelkészek lázító beszédben izgattak a magyarok ellen. Az aradi kir. törvényszék az 1906. év december havában megtartott tárgyaláson *Hotorán* Jakabot *hat havi*, a két lelkészt pedig *három három havi államfogházra* ítélté. Az elítéltek ügyvédjének, *Pop C. István*nak felebbezése folytán került az ügy a nagyvárad királyi ítélőtáblához, amely elrendelte a bizonyítási eljárás kiegészítését és utasította az aradi kir. törvényszéket, hogy azokat a tanukat is hallgassa ki, akikre a felebbezők hivatkoznak. *Bittó* József kir. törvényszéki elnök a tábla végzése alapján ma fogantatosította a tanukihallgatást. Mintegy husz Pankota községbeli tanu vallomása került jegyzőkönyvbe, a tanuk nagyrésze azonban terhelőleg vallott. Az iratokat most felterjesztik a táblához, amely csak ezek figyelembe vételével fog érdemileg dönteni a felebbezés sorsa felett.

§ A csernoval vérengzés. Rózsahegyri je-
lentik: Ma kezdődött a csernoval bűnpör tár-
gyalása. Csernován és Rózsahegyten teljes csend
és nyugalom van. Katonaszág koncentrációjáról
és a lakosság körében uralkodó nagy izgalom-
ról szóló hírek valótlanok. A törvényszéki épü-
letben és környékén mindössze 18 csendőr van
szolgálatban. A csernovaliak kisebb csapatokban
már 3 óra előtt érkeztek Rózsahegyre. Miután
a tárgyalási terem igen saák, a közönség ré-
szére naponként csak 40 belépő-jegyet adnak
ki. Ugyanezen oknál fogva megszorították a
hírlapírók részére kiadott jegyek számát is. A
tárgyalást *Chudovszky* elnök délelőtt 9 órakor
kezdte meg. Szavazó-bírák *Magerle* és *Nagy*.
Védők *Kállay* József Iptószentmiklósi, *Mu-*
rony János turócsmártoni, *Hiller* Bernát,
Lackner Henrik, *Fischer* Ede és *Kartal* Izidor
rózsahegyri ügyvéd. A közbíró *Belopotoczky*
kir. ügyész. Az elnök egyenként szólítja be a
vádottakat. A *vádottak száma 65*, hárman
hiányzanak, kik közül kettő beteg, egy pedig
ismeretlen helyen tartózkodik. A tárgyalást
Hatala Ditró György elsőrendű vádlott kihall-
gatásával kezdték meg. Ez előadta, hogy a vé-
res napot megelőző estén jelen volt az iskola
előtti gyűlésen, de nem lázított. Hasonlóképen
vallott a többi vádlott is. Nagy érdeklődés várta
Hlinka Anna kihallgatását, aki azonban szin-
tén ilyen értelemben vallott, tagadott és reme-
gett. A vádlottak kihallgatása több napig fog
tartani és valószínűleg csak szurdán, a tanúk
kihallgatásánál várható érdekesebb momen-
tumok.

IDEGENEK ARADON.

— Március 2. —

Központi-szálloda. Horváth Ede dr. ügyvéd
Budapest. — Tolnay Kornél igazgató Budapest. —
Sanesi Lionello vivómaster Budapest. — Keppich
Miksa utazó Budapest. — Falk Géza utazó Buda-
pest. — Szemes Henrik utazó Budapest. — Zsenády
György utazó Debrecen. — Reich Bertalan utazó
Nagyvárad. — Mátyos Vince dr. ügyvéd és neje
Nagyszentmiklós. — Berkes Armin gyógyszerész és
neje Cséknyó. — Stankovits György főmérnök Zombor.

Fehér Kereszt-szálloda. Habrun Emil dr. ez-
redorvos Temesvár. — Jäger Sándor honvédelmi
Lajos. — Frem József utazó Budapest. — Singer
Róbert utazó Budapest. — Nagy Ida kereskedő neje
Békéscsaba. — Vajda Jenő főjegyző Makó. — Rácz
József gyártásvezető Békéscsaba. — König József
utazó Szeged. — Karcag Dezső Nagyvárad. —
Hamsa Agost lelkész Bodrog. — Tamkó Károly dr.
ezredorvos Ujvidék. — Lukács Zoltán tanító Gönc-
háza. — Salamon Manó utazó Budapest. — Halpern
Manó utazó Kolozsvár. — Horváth Mihály hadnagy
Orsova. — Herfelder Odón utazó Budapest. —
Baner Ervin orvostanhallgató Szeged. — Todán
György papjelölt Vaskoh. — Fischer Marcell jog-
hallgató Szeged. — Lövész György joghallgató Sze-
ged. — Ropob Lukia kereskedő és neje Temesvár.
— Moravitz Zsigmond hivatalnok Bécs. — Moravitz
Mór utazó Budapest. — Schapira József utazó Bécs.
— Kohn A. Sándor utazó Bécs.

Panonia-szálloda. Blum Miksa gazdasz Szapá-
ryliget. — Pártos Jenő orvostanhallgató Budapest.
— Comosa Ede bankigazgató Brád. — Nagy József
lelkész Pankota. — Remnich János adóosztály Pécsvá-
rad. — Szigethy Ányos joghallgató Kolozsvár. —
Pein Oszkár hivatalnok Berzova. — Trattner Aladár
kereskedő Barót. — Lefkovits Sándor kereskedő
Rossia. — Schattelesz József Budapest.

**Pénzének
ellensége,**

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor
egyenértékű hazai terméket sokkal ol-
csóbban kaphat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

Kevés forgalom. 15 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	1.210—12.20	12.24—12.25
Buza októberre . . .	10.96—10.97	10.00—10.01
Zab áprilisra . . .	8.05—8.06	8.00—8.01
Rozs áprilisra . . .	10.70—10.71	10.78—10.79
Tengeri májusra . . .	6.75—6.76	6.75—6.76

Zárul 5 órakor:

Csztrák hitelrészvény	643.25
Magyar hitelrészvény	773.50
Közut vasút részvény	562.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 2. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként
300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig;
fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban
119—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő súlyban 121—122 fillérig; könnyű páron-
ként 280 kilogrammig terjedő súlyban 121—123 fillérig.
Szarbiál: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli
súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilo-
grammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páron-
ként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslelészám: Február hó 28. napján volt készlet
26 610 darab, február 28. napján főlhajtatott 568 da-
rab, február 28. napján elszállított 210 darab, fe-
bruár 29. napjára maradt készletben 23 968 darab.
A hizott sertés üzlet irányzata: Elénkobb.

Uránia színház.

(Baró. Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 3-án, kedden:

1. Sajátság. Álstar. Fantasztikus. — 2. Festő és pa-
raszt. Kacagtal. — 3. Modern keménydöntés. Természet
után. — 4. Élő baba. Mulatságos. — 5. A szük cipő.
Kacagtaló. — 6. Dantsón a virág. Rendkívül érdekes. —
7. Két tolvaj. Mulatságos. — 8. A fekete herceg. Operett.
— 9. A kalóz leánya. Dráma. — 10. A golya hosta.
Böhözat.

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

Minden előadás alatt katonaszoja játszik. — Csúszásda.

Este fél 9 órakor, felemelt helyárakkal: János
este és halála. Bibliás dráma 3 szakaszban

Nemzeti Színház.

Kedd, 1908. évi március hó 3-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

A parasztbecsület.

Opera. Irta és zenéjét szerzette: Mascagni.

SZEMÉLYEK:

Santuzza	Wlassák V.	Alfio	Ladiszlay J.
Turridu	Ferrari A.	Lola, neje	Zalay Margit
Lucia, anyja	Benkőné P.		Kocsisok, nép.

Ezt megelőzi:

Karácsonyi vers.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

A költő	Delly Lajos.	Számlás	Ujj Kálmán.
A felesége	H. Novák I.	Szolga	Fejér Aladár.
Pistuka	Benkő Gizike	Szakácsné	Lászy Etel.

Küzdés este 7 és fél órakor.

NYILTTER.

Tavaszi bükköny

vetési célra

kapható

Nemess Géza

cégnél, Arad.

1008

Mindedig felülmulhatatlan!

Csak akkor
valódi, ha a
háromszögű
üveg a cea-
telt szalag-
gal (sárga
papíron vö-
rös fekete
nyomással
van ellátva.

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett ki-
adásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér " 3 kor.

Maager Vilmostól

Bécs. 108

1869. óta Ausztriába és
Magyarországra általá-
nosan bevezetve.

Tanárok és orvosok elő-
szeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógy-
szertárban és drogueriában

Főlerakat és szétküldés
Ausztria-Magyarország
részére:

W. MAAGER, WIEN,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások tör-
vényileg üldöztetnek.

Kapható Aradon Földes
Kelemen gyógytárában

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női csőtűm kelmék nagy választékban

Uj! Uj!

Folyadék

Somatose

619 II kiváló

étvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszertárakban és drugeriákban.

Városi hirdetések.

2027—1908. kh.

Hirdetmény.

A magyar kir. földmívelésügyi miniszterium által 14500—VI.—3. szám alatt a cserebogarak irtására kiadott utmutatást a következőkben teszem közzhírré.

A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borus időben nappal is gyűjteni amidőn a bogarak meg vannak gémberepedve, vagy halált színelve, a fákról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén levő fákra, amelyeket e bogár föl szeret keresni.

A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számra (1 kl. mintegy 1060 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek, mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fakat, (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kimélik, azért a gyümölcsfákról célszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett napszamosokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem pazaroljuk az időt, mint a hogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történik.

Az alacsonyabb fákról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le, magasabb törzsű fáknál azonban a rázáshoz hosszú nyelű horgokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok másszanak föl a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenkint. A rázás hirtelen erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le, a fának ide-oda való lóbálásakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le.

Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat szélesszáju, belül másos és félig vízzel megtelt cserépfazékba gyűjteni, amelynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba) vagy zsákba.

Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni, a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gödörbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni.

A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészszel, turfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtömegét az átható keletlen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó cserebogártömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg büzös szagát elvegyeztse.

Fontos védekezési mód cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különben szintén igen kártékonyak.

A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatáskor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig, ha sok a pajor, érdemes azt az eke után járó olcsó napszamosal földszedetni. Itt is tanácsos a pajor szedő-munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni.

A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig csak kis mennyiség van belőlük, akkor azt baromfival etetjük meg, hogy ha pedig sok van akkor trágyának dolgozzuk föl.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1908. február hó 19-én.

Sarlot,
főkapitány.

5443—1908.

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által leendő bejelentések tárgyában.

1908. évi március hóban tartozik az ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenség nyilvánított;

3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868. XL. t.-c. alapján, mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díj fizetési kötelezettsége még tart, ama városi adóhivatalnál, hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon.

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozó járás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható bejelenteni, és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1907. évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizetni, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20 §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-ának 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek, megengedtetik, hogy városi adóhivatal előtt személyesen megjelenván, vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenél teljes szigorral fog alkalmazni.

Kelt Arad, 1908. évi február hó 21-én.

Városi tanács.

Magymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

3265—1908. kh.

Hirdetmény.

1892. évi május hó 21-én 31060—892. szám alatt az állatvédelem szempontjából kiadott m. kir. földmívelésügyi miniszteri rendeletet az érdekeltek által leendő tudomás vétel végett a következőkben teszem közzhírré:

1. §.

Kettőnél több borjút, juhot, bárányt, kecskét, malacot s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz-, akár magánfogyasztás, illetőleg használat céljából szállítani, vagy vinni s mindezen állatokat, tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bárminő célra is tartani tilos.

A marhavására vitt borjúk és bárányok lábai azonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összekötethetők, mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők.

Libák, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók s azok házálás esetében csakis hónalj alatt vihetők.

Halakat keresztül fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §.

Az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül borjúk, juhok, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak.

E célból a kocsiknak szilárd fenékekkel kell bírnia és sem ezen, sem a kocsi oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hézagoknak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ része szélességben deszkák, illetőleg lécek közötti hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen és a kocsit levegő járhasssa át.

3. §.

Bárminő szárnyas állatok az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül csak ketreces vagy fedett kocsikon, illetőleg ketrecekben vagy kosarakban szállíthatók.

A ketreceknek úgy kell készítenie, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek.

4. §.

Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az eladó, vagy szállító, illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik.

5. §.

Ezen rendelet határményaiban ütköző cselekményeket és mulasztásokat az 1879. évi XL. t.-c. alapján ezennel kihágásnak minősítem, mely kihágások elkövetői — a mennyiben cselekményök, illetőleg mulasztásuk más fennálló törvények szigorubb határményai alá nem esik — 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6. §.

A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések felerészben az illető község szegényalapja, felerészben pedig a vármegyei állattenyésztés céljaira fordítandók.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1908. évi február hó 22-én.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításul kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozni.

Ha apró hirdetésnek adja ki magát.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a hirdetésüket felvételre a kiadó hívt. a k. i. Kassa főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ha minden hónapban minden szöveg egyszerű bejelentésének ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. — Cselekedet kereső egy cseledeknek ajánlkozó apró hirdetés 20 szöveg 50 fillér, minden további szöveg 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lassan eláruló helyeken.

Akinek

Ismeretség híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, leányra, gazdatisztra, kulcsárra, vincsellőre, kertészre,

kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

eladni kíván

botort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kíván

birokkot, házat, vadászterületet,

halászatot, telket, kocsi, lovat,

Aki

mindenféle vételt vagy bérbevételt céljából keresi;

Aki

valmely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Intelligens

ösv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz., ajtó 3.

Gyárfelosztásnál

vásárolt alkalmi vétel folytán ki-árusítunk valódi, hártya len levél papírt a legdivatosabb színekben és alakokban 50%-al olcsóbban a rendes beszerzési áron alul **Ingusz I. és fia** könyvkereskedése Arad. 201

100.000 kötetes kölcsönkönyvtár

használata havonként 1 k. 20 fill. „Tolnai Világlapját” számonként 24 fillérért hához szállítja Krausz Paulin könyvkereskedése Színház-épület. Telefon szám 511. 995

MÁV. tisztviselő

keres egy tisztességes, keresztény uri családnál, lehetőleg az üzletvezetőség közelében, szépen butorított szobát, esetleg teljes ellátással; a szoba azonnal kell. Ajánlatok a szükséges tudnivalók részletes közlése mellett „MÁV. tisztviselő 38.” jelige alatt a kiadóhivatalba címzendők. 1129

Nagyobb mennyiségű

tiszta tökmag és tökmagolaj kapható Bonczos Lajosnál, Nagy-Szalontán. 1001

A legjobb

fedélcserép

Politzer Jonás

cserépgyárában kapható

Magyarcsanádon (Gsanád m.)

Posta, távirida és vasutállomás.

Árverés.

Gábor Andrásnak és kiskoru Jakó Teréziának az aradi 6532.

sz. tjkben felvett Erzsébet királyné-körut 13. számú házat 1908. évi március hó 10-ik napján d. u. 3 órakor a törvényszéki palota 48. sz. helyiségében elárverezik.

Az árverési feltételek az Aradi Polgári Takarékpénztár helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 1131

Erzsébet kör-ut 22. számú

házban egy 6 szobás földszinti lakás megfelelő mellékhelyiségekkel folyó évi május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 882

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. Rongált doboz levél-papírok kiárusítása. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izso könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK SAMU

Arad és Mátzardoz

Arad, Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árára. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnetek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekené- béka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 211

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

== SZÉNSAV-MŰVEK ==

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvízgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.

Regisztrált, szigorúan leltárikeresésű kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/3 literes üvegekben. 5881

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz.

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyezim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurbán telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők keresteknek.

Vászon maradóékek!

Az új kelmek

már megérkeztek!

Különös nagy gonddal összeválasztott

Costüm kelmek és divat-színék!

Uj blouse és pongyola-kelmék

páratlan szép mintázatban.

Rosenblüh H. és Társa.

Szabadság-tér.

A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívjuk

szövet kirakataink

megtekintésére, hol az összes legújabb ruha, blous és pongyola kelmekből nagy kiállítást rendezünk.

Vászon maradóékek!

Vászon maradóékek!

391

Vászon maradóékek!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil Janos és Társa budapesti festékgyáranak festékével.